

TARTU UNIVERSITET
DET HUMANISTISKE OG KUNSTFAGLIGE FAKULTET
INSTITUTT FOR FREMMEDSPRÅK OG KULTURER
AVDELING FOR SKANDINAVISTIKK

(Norsk språk og litteratur)

Kronprinsesse Mette-Marits fremstilling i norske medier

2016–2026

Bacheloroppgave

Evaliisa Ender

Veileder: Antonina Kostina

TARTU

2026

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	3
2. Bakgrunn	6
2.1 Den norske kongefamilien	6
2.2 Kronprinsesse Mette-Marit	7
2.3 Tidligere studier om kongehus og medierepresentasjon	8
3. Teori og metode	10
3.1 Diskurs	10
3.2 Diskursanalyse	10
3.3 Utvalg av medier	11
3.3.1 NRK	12
3.3.2 VG	12
3.3 Utvalg av artikler	13
4. Analyse	15
4.1 Den omsorgsfulle og moderne kronprinsessen	15
4.1.2 Engasjement for kvinner, barn og unge	18
4.2 Den kulturelle kronprinsessen	21
4.2.2 Møter med forfattere og litteraturformidling	23
4.2.3 Kritikk og debatt om hennes kulturrolle	24
4.2.4 Kulturpåvirkning utover litteratur	25
4.3 Den sårbare, men sterke kronprinsessen	27
4.3.1 Kronisk sykdom og fysisk sårbarhet	27
4.3.2 Sykemeldinger og begrensninger i arbeidshverdagen	28
4.3.3 Personlige intervjuer og emosjonell åpenhet	30
4.4 Den beskyttende moren og familiekvinnen	31
4.4.2 Beskyttelse av familien i møte med media	32
4.4.3 Forholdet til Haakon og familiens betydning	34
4.5 Skandaler, tillit og verdikonflikter	35
4.5.1 Epstein-saken i 2019	36
4.5.2 Epstein-saken i 2026 og den største tillitskrisen	37
4.5.3 Verdikonflikter og dobbeltmoral	39
4.6 Oppsummering av utviklingen 2016–2026	40
5. Konklusjon og diskusjon	47
Resümee	51
Annotatsioon	53
Litteraturliste	54
Vedlegg 1 Artikler fra NRK	57
Vedlegg 2 Artikler fra VG	72
Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks	84
Autorsuse kinnitus	85

1. Innledning

Da kronprinsesse Mette-Marits kontakt med Jeffrey Epstein ble kjent fra Epstein-filer i 2019, førte det til mye medieoppmerksomhet både i Norge og i utlandet. Norsk medier dekket historien i stort omfang siden norsk kongefamilie har en spesielt viktig rolle i Norge, og det skrives og leses mye om dem i media. Informasjonen om dem og deres gjøremål er konstant tilgjengelig og under lupen. Men denne nyhetens aktualitet sluknet, og medieutgavene fortsatte å dekke den rutinemessige hverdagen av statsbesøk og 17.mai-feiringer.

Men da samme temaet med ny informasjon blusset opp igjen i 2026 og kronprinsesse Mette-Marit sa «*Jeg ble manipulert og lurt*», i et intervju om sin kontakt med Jeffrey Epstein (Helljesen, Oulie-Hauge og Skrede, 2026), og samtidig dekket medier straffesaken mot Marius Borg Høiby, skjedde det noe helt annet i det norske samfunnet. Plutselig hadde man offentlig debatt ikke bare om kronprinsesses rolle, troverdighet og forhold til kongefamilien, men om kongefamilien generelt, samt en større diskusjon om monarkiet i Norge i dag overhodet.

Så media har en viktig rolle å spille i dagens samfunn, og måten media dekker ulike nyheter kan påvirke blant annet hva mennesker tenker om ulike ting og hendelser. Det finnes mange nettsider og artikler med ulike typer av informasjon, for eksempel propaganda, sladder, seriøse temaer og mye annet. Så hver og en kan lese om det de vil.

I tillegg til ulike aktuelle temaer og hendelser er det også offentlige personer som ofte får mye dekning i media.

Media kontrollerer hva mennesker ser og leser om velkjente personer som influencere, skuespillere, politikere og andre offentlige personer. Det er også mye falsk informasjon i media, og det kan forårsake stereotyper av de fremstilte personene (Arendt, 2023).

Det hvordan media skriver om medlemmer av kongefamilien kan også påvirke både hva folk mener om dem personlig og om kongehuset generelt. Kongehuset er avhengig av folkets støtte, og når samfunnet er ekstra kritisk mot én av dem, kan det påvirke alle kongefamiliens medlemmer, og hvorfor ikke kongehusets framtid generelt.

Siden Norges kronprinsesse Mette-Marit har i flere år hatt en spesiell posisjon i norsk offentlighet, og hun har fått ganske mye oppmerksomhet i media og vært med på å skape

dagens kongehusets image, er det relevant å se hvordan media har valgt å skape hennes image og i hvilket omfang det har det endret seg gjennom tid.

Formålet med denne bacheloroppgaven er å undersøke hvordan NRK og VG fremstiller kronprinsesse Mette-Marit mellom januar 2016 og april 2026, og hvordan media, gjennom språk og diskurser, kan bidra til å forme lesernes oppfatning av henne.

Det valgte temaet er viktig fordi Mette-Marit er kronprinsesse i den norske kongefamilien, noe som betyr at hennes innflytelse og omdømme er veldig viktig i Norge. Kronprinsessen og hennes aktiviteter har også vært veldig aktuelle i Norge i det siste. Derfor er det viktig å undersøke hvordan media skriver om henne, og hvordan dette kan påvirke hva mennesker tenker om både henne og kongehuset.

Målet med denne oppgaven er å finne ut hvordan kronprinsesse Mette-Marit er blir fremstilt i media i perioden januar 2016–april 2026. Artikkene i den nevnte perioden analyserer jeg ved hjelp av diskursanalyse.

For å oppnå målet stiller jeg forskningsspørsmål som følger:

- Hvordan blir kronprinsesse Mette-Marit fremstilt i NRK og VG i perioden januar 2016–april 2026?
- På hvilken måte har fremstillingen endret seg i løpet av denne perioden?
- Hvilke diskurser går igjen i artikler om Mette-Marit?

Oppgaven er delt inn i seks kapitler. Først presenterer jeg bakgrunn om Mette-Marit og kongefamilien. Deretter forklarer jeg teori og metode. Etter det analyserer jeg artiklene fra NRK og VG. Til slutt presenterer jeg diskusjonen og konklusjonen.

2. Bakgrunn

I dette kapittelet presenterer jeg bakgrunnsinformasjon som er relevant for oppgaven. Først gir jeg en kort oversikt over den norske kongefamilien og dens viktighet i det norske samfunnet og så kronprinsesse Mette-Marit som en del av kongefamilien.

2.1 Den norske kongefamilien

Monarki har hovedsakelig to styreformer: konstitusjonelt monarki (kongens makt er begrenset og styrt av Grunnloven) og enevelde (kongen har all makt og deltar aktivt i politikken). Etter at unionen med Sverige ble oppløst i 1905, ble monarki valgt som statsform i Norge, og den danske prins Carl ble valgt til konge under navnet Haakon VII (Thuesen, Thorsnæs og Røvik, 2026). Norge er et monarki, der kongen eller dronningen er statsoverhode og får sin posisjon gjennom arv fra tidligere medlemmer av kongefamilien. (Thorsen og Arntzen, 2026). Hans Majestet Kongen Harald V er landets overhode i dag. Kongen har ikke noe politisk makt og rollen hans er mest symbolsk. Den lovgivende og utøvende makten ligger hos Stortinget og regjeringen, som er valgt av folket. (Det norske kongehus, 2026)

Selv om kongen ikke har noe politisk makt, er han på mange måter et symbol på stabilitet og norske tradisjoner og verdier. Noe som har vært viktig gjennom historien. Spesielt under andre verdenskrig var daværende kongen, Haakon VII, en kraft som samlet folk. Han sa «nei» til samarbeid med tyske myndigheter og ville ikke gi fra seg makten. Derfor ble han et sterkt symbol på motstand og stolthet i Norge. Selv om han måtte rømme, var han fortsatt en viktig del av motstandskampen. Mange nordmenn så på ham som en trygg person i en vanskelig tid, og dette gjorde at folk stolte på ham. (Grimnes og Dørum, 2026)

Dette bidraget har hatt stor betydning for hvordan monarkiet, og spesielt kongen, har blitt sett på i Norge i dag. Harald V har ikke en like dramatisk rolle som Haakon VII hadde under krigen, men han er fortsatt viktig. Kongen deltar på seremonier, besøk og viktige dager i Norge. Han er ofte synlig i offentligheten og møter mange mennesker. På denne måten er han fortsatt en kraft som samler folk, selv om rollen hans i dag er mer symbolsk enn før. (Forr, 2026)

I tillegg til kongen, har også alle andre i kongefamilien en viktig rolle. Kongefamilien er en offentlig institusjon, den er en upolitisk del av samfunnet, og den løfter fram viktige saker og personer, og representerer Norge både i Norge og i utlandet. Kongefamilien deler blant annet ut ordener og medaljer for viktige innsatser, og støtter ulike organisasjoner og arrangementer. Mange mennesker i Norge har et positivt bilde av kongefamilien, og den er en viktig del av norsk kultur og tradisjon. (Det norske kongehus, 2026)

Til tross for dette positive bildet, har den langvarige tilliten til kongefamilien og monarkiet vært under stort press i det siste. Og selv om kongefamilien alltid har fått mye oppmerksomhet i media, har denne oppmerksomheten i det siste vært rettet mot mange skandaler, for eksempel straffesaken mot Marius Borg Høiby, noe som har ført til diskusjoner om kongefamilien og tillit i samfunnet (Haraldsen og Moreau, 2025). Dette betyr ikke automatisk at folk ønsker å avskaffe monarkiet, for å sitere kongehuseksperten Mustad: «*Vi har sett monarkier stå i verre situasjoner i Europa gjennom historien*». Og mange mener fortsatt at kongefamilien er viktig, selv om de er kritiske til enkelte personer i familien. (Sællmann et al., 2026).

2.2 Kronprinsesse Mette-Marit

Kronprinsesse Mette-Marit er en sentral person i den norske kongefamilien. Hun ble født i Kristiansand 19. august 1973 og giftet seg med kronprins Haakon 25. august 2001, dermed ble hun Norges kronprinsesse.

Da folk hørte om forholdet mellom Mette-Marit og kronprins Haakon rundt år 2000, fikk forholdet deres mye oppmerksomhet i media. Mange mennesker reagerte negativt på nyheten, og Mette-Marit møtte sterk kritikk fra både media og offentligheten. Kritikken handlet i stor grad om hennes bakgrunn og livet før hun ble en del av kongefamilien. Hun var blant annet alenemor, og hun hadde vært i miljøer der det fantes narkotika og kriminalitet. Dette gjorde at mange trodde at hun ikke passet inn i kongefamilien og ikke var en passende person for rollen som fremtidig dronning. (BBC, 2001).

Selv medlemmer av kongefamilien viste sterk skepsis til kronprinsparet og monarkiets fremtid, for eksempel prinsesse Ragnhild (Laugen, 2004).

Kritikken kom fra flere sider, både fra samfunnet og fra personer nær kongefamilien, og den var så sterk at Mette-Marit gikk ut i media før bryllupet og snakket om sin fortid. Hun beklaget deler av livet sitt og ønsket å vise at hun tok ansvar for det som hadde skjedd. (BBC, 2001).

Dette var en viktig hendelse, fordi det viste hvor stort press hun sto under, og hvor mye media og samfunnet påvirket fremstillingen av henne.

Til tross for den store kritikken og skepsisen giftet kronprins Haakon seg med henne, og hun har blitt en viktig person i den norske offentligheten.

Som kronprinsesse har Mette-Marit mange oppgaver. Sammen med kronprins Haakon har hun blant annet startet et fond som hjelper ungdom som har det vanskelig. Hun deltar på mange arrangementer og er spesielt opptatt av ungdom, psykisk helse og inkludering. Hun jobber også med litteratur og ønsker at flere mennesker skulle lese. (Det norske kongehus, 2026)

Hun har også vært involvert i mange positive samfunnsprosjekter gjennom årene. Hun har blant annet åpnet et kvinnesenter for å styrke minoritetskvinnens muligheter i samfunnet (Norsk Telegrambyrå, 2012) og besøkt barn i Ghana i forbindelse med sitt humanitære arbeid (Skrede, 2011). I tillegg jobber hun internasjonalt, blant annet med FN, og hun har vært med på å jobbe mot stigma rundt hiv og aids. Gjennom reiser og samarbeid med ulike organisasjoner representerer hun Norge og jobber med viktige saker. (Det norske kongehus, 2026)

Fremstillingen av Mette-Marit i norsk media har i løpet av årene ikke bare vært preget av kritikk og kontroverser, men også av sosialt engasjement og offentlig ansvar. Og gjennom årene har både fremstillingen og omdømmet hennes utviklet seg, noe som gjør fremstillingen av henne til spennende studieobjekt.

2.3 Tidligere studier om kongehus og medierepresentasjon

Det finnes noen liknende undersøkelser man i visst omfang tidligere har gjennomført i Skandinavia. Man blant annet undersøkt forholdet mellom kongehus, media og offentlig image fra ulike perspektiver.

De mest relevante studiene for min oppgave er Johannesen (2001) som analyserer hvordan Mette-Marit ble fremstilt i mediene i perioden før hun ble kronprinsesse. I denne undersøkelsen ligger fokus på imagebygging, kjønnsroller og mediestrategier.

I Sverige har for eksempel Jönsson og Lundell (2009) gjennomført en studie *Media and Monarchy in Sweden* som undersøker hvordan media bidrar til å forme offentlig forståelse av monarkiet og kongelige personer.

I Danmark har Andersen og Pedersen (2024) analysert mediedekningen av det danske tronskiftet og vist hvordan media og sosiale medier kan bidra til å skape fellesskap og emosjonelt engasjement rundt kongehuset.

Selv om disse studiene undersøker forholdet mellom media og monarki, fokuserer de på andre temaer og/eller perioder enn denne bacheloroppgaven. Denne oppgaven skiller seg ut ved å analysere hvordan NRK og VG fremstiller kronprinsesse Mette-Marit mellom 2016 og 2026 gjennom diskursanalyse av nyhetsartikler.

3. Teori og metode

I dette kapitlet presenterer jeg teori og metode som jeg bruker. Jeg forklarer hva diskurs og diskursanalyse er, og hvordan det kan brukes til analyse av medietekster. Jeg beskriver hvordan jeg har valgt ut materialet og hvordan jeg analyserer det.

3.1 Diskurs

Diskurs handler om hvordan språk brukes til å skape mening og forståelse av mennesker, temaer og samfunnet rundt oss. Innen diskursteori blir språk ikke sett på som nøytralt, men noe som påvirker hvordan virkeligheten oppfattes. Gjennom gjentatte ord, uttrykk og beskrivelser kan media bidra til å skape bestemte bilder av personer eller hendelser. (Kalmus, 2015).

I denne oppgaven forstås *diskurser* som tilbakevendende måter å fremstille kronprinsesse Mette-Marit på i media gjennom språk, temaer og beskrivelser.

3.2 Diskursanalyse

Diskursanalyse er en kvalitativ tekstanalysemetode som undersøker hvordan språk brukes til å skape mening, formidle verdier og påvirke folks forståelse av virkeligheten. Denne analysemetoden er et bredt analytisk rammeverk som består av ulike tilnærminger og analyseformer. Materialet som skal analyseres kan være ord, uttrykk, setninger, sitater eller større tekstdeler. Det viktigste er å undersøke hvilke språklige detaljer som gjentas, hvilke temaer som fremheves, og hvilke roller eller identiteter som skapes ved hjelp av språket (Kalmus, 2015).

I tillegg er kontekst viktig i diskursanalyse. Betydningen av ord avhenger av situasjonen de brukes i, og det samme ordet kan betyr forskjellige ting i ulike situasjoner. (Svennevig, 2003, s. 82–85). Det er også viktig at tekster ofte er strukturert rundt spesifikke temaer og språklige mønstre som bestemmer hvordan leseren forstår innholdet (Svennevig, 2003, s. 223–231).

Diskursanalyse passer godt til analyse av medietekster fordi metoden gjør det mulig å undersøke hvordan språk, ordvalg og gjentatte temaer brukes til å forme bestemte bilder av personer og hendelser i offentligheten.

3.3 Utvalg av medier

Denne bacheloroppgaven fokuserer på artikler publisert i NRK og VG mellom januar 2016 og april 2026. Folk, media, trender og nyheter har endret seg mye i de siste ti år, og derfor ble perioden på ti år valgt siden det gir nok tid til å se ulike kontekster kronprinsessen har blitt skrevet om i samt mulige endringer i hvordan Mette-Marit blir framstilt i media. En kortere periode ville gjort det vanskeligere å se utvikling, mens en lengre periode kunne blitt større enn denne oppgavens rammer.

Jeg bestemte meg for å fokusere på to medier, ikke flere, fordi bruk av diskursanalysemetoden krever nøye lesing av teksten og en detaljert analyse av språk, ordvalg, temaer og kontekst. Et større materiale kunne gjort det vanskeligere å analysere artikler grundig og sammenligne hvordan de ulike mediene bruker språk og framstiller Mette-Marit. Ved å begrense materialet ble det lettere å identifisere tydelige mønstre og diskurser i mediedekningen.

Både NRK og VG ble valgt fordi de er svært kjente, og de er viktigste nyhetskanalene i Norge, men de representerer forskjellige typer medier.

NRK ble valgt siden det er den norske rikskringkasteren og en av landets mest sentrale nyhetskilder, og språket i artiklene er ofte mer formelt, informativt og balansert.

VG ble valgt blant annet på grunn av at den hadde mange artikler om kronprinsesse Mette-Marit i løpet av perioden som jeg ville analysere.

I tillegg til VG vurderte jeg også andre medier, men siden de hadde færre relevante artikler eller mindre konsistent materiale i denne perioden, ble VG valgt som den andre kilden.

Forskjellene mellom disse mediekanalene bidrar til å utforske hvordan ulike måter journalistikk og medienes arbeid kan påvirke hvordan offentlige personer, som kronprinsesse Mette-Marit, blir portrettert i media.

For å gjøre analysen mer sporbar har artiklene i oppgaven fått egne koder. NRK-artikler er merket med koder, for eksempel «NRK.04.26a», mens VG-artikler er merket med koder, for eksempel «VG.04.26a». Kodene angir først hvilket medium artikkelen ble publisert i, deretter måned og år for publisering. Hvis det er et ekstra tall på slutten av koden, betyr det at det analyseres flere artikler som ble publisert i samme måned og år.

Dette gjør det enklere å følge analyseperioden kronologisk og sammenligne hvordan fremstillingen av Mette-Marit utvikler seg over tid i ulike medier. En fullstendig oversikt over artiklene, publiseringsdatoer og lenker finnes i vedlegg 1 (NRK) og vedlegg 2 (VG). Kodene brukes videre i analysen for å vise hvilke artikler som blir diskutert.

3.3.1 NRK

NRK (Norsk rikskringkasting) er Norges statlige allmennkringkaster, etablert i 1933. Som offentlig finansiert medieinstitusjon har NRK ansvar for å tilby informasjon, nyheter og kulturinnhold til hele befolkningen. NRK skal bidra til demokrati, språk, kultur og representasjon, og er forpliktet til å tilby bred, balansert og troverdig journalistikk (Enli, Smith-Meyer og Syvertsen, 2026). Derfor forbindes NRK ofte med en mer institusjonell og informativ journalistisk stil.

Temaet for denne bacheloroppgaven kan også reise spørsmålet om hvordan NRKs rolle som en nasjonal allmennkringkaster kan påvirke fremstillingen av kongefamilien. Som offentlig finansiert mediekanal har NRK et samfunnsoppdrag som blant annet handler om å formidle informasjon på en saklig og balansert måte. Dette kan påvirke både språkbruk, vinkling og hvilke sider av kongefamilien som blir framhevet i mediedekningen.

3.3.2 VG

VG (Verdens Gang) er en kommersiell norsk dagsavis, grunnlagt i 1945, og er i dag en av Norges største nyhetsaktører. Som kommersielt medium er VG mer avhengig av lesertall og oppmerksomhet, og avisen er kjent for en mer direkte, personorientert og engasjerende journalistisk stil. VG omtales også ofte som en tabloidavis, noe som kan føre til sterkere

fokus på personlige historier, konflikter og følelsesmessige vinklinger, særlig i saker om kjendiser og offentlige personer (Eide og Garvik, 2026).

3.3 Utvalg av artikler

Artiklene ble valgt ut basert på hvor godt de bidro til å besvare forskningsspørsmålet og hvordan Mette-Marit ble fremstilt i tekstene. I utgangspunktet inneholdt materialet rundt 200 artikler, men etter utvelgelsen gjensto 86 artikler til analyse. Jeg valgte ut artikler der kronprinsessen hadde en tydelig rolle og der språket, diskurser eller beskrivelsen ga grunnlag for diskursanalyse. Artikler ble inkludert dersom de inneholdt beskrivelser av Mette-Marits rolle, personlighet, handlinger eller offentlige bilder, samt gjentatte diskurser eller språkbruk som kunne brukes til å analysere mediefremstillingen av henne. Jeg ekskluderte korte nyhetsartikler, artikler som inneholdt svært lite informasjon om Mette-Marit, og flere nesten identiske artikler om samme hendelse fra analysen. Målet var å samle inn et materiale som kunne gi et bredt grunnlag for å analysere hvordan kronprinsesse Mette-Marit ble fremstilt i media gjennom analyseperioden.

For å komme i gang med diskursanalysen, leste jeg først alle de utvalgte artiklene flere ganger for å få en helhetlig forståelse av materialet. Deretter leste jeg artiklene nærmere og analyserte overskrifter, ingresser, sitater, ordvalg og gjentatte beskrivelser som hadde betydning for fremstillingen av kronprinsesse Mette-Marit.

Jeg undersøkte også hvilke diskurser som ble framhevet, og hvordan ulike språkvalg kunne påvirke lesernes forståelse av kronprinsessen. Ordene som ble valgt ut var ikke tilfeldige, jeg fokuserte på ord som var relatert til hovedtemaet i artikkelen og som enten gikk igjen i flere artikler eller hadde en sterk språklig og symbolsk funksjon i teksten. Deretter grupperte jeg ordene under ulike temaer, som helse, skandaler, familie og offentlig rolle. Disse temaene dannet senere grunnlaget for de ulike diskursene og analysekapitlene i oppgaven.

For eksempel, i artiklene om helse, fremhevet jeg ord som «*kronisk*», «*syk*», «*sliten*», «*behandling*» og «*avlyse*», fordi de bidro til å skape et bilde av Mette-Marit som en som har helseproblemer, men som fortsatt oppfyller sine plikter som kronprinsesse. Mens i artikler om skandalene noterte jeg ord som «*tillit*», «*ansvar*», «*dårlig dømmekraft*», og «*skuffelse*» fordi de viste hvordan media koblet handlingene hennes til spørsmål om tillit, ansvar og offentlig

rolle. Jeg analyserte også hvordan disse ordene ble brukt i sammenheng med overskrifter, sitater og den generelle tonen i artiklene.

4. Analyse

I dette kapitlet analyserer jeg hvordan kronprinsesse Mette-Marit blir fremstilt i norske medier i perioden fra januar 2016 til april 2026. Materialet består av 47 artikler fra NRK og 39 artikler fra VG. Ved hjelp av diskursanalyse undersøker jeg hvordan språkbruk, diskurser og ulike medievinlinger bidrar til å skape forskjellige bilder av kronprinsessen. Noen av artiklene blir analysert under flere diskurser, fordi de inneholder flere temaer og ulike måter å fremstille Mette-Marit på samtidig.

I analysen ser jeg særlig på overskrifter, gjentatte ord, sitater, beskrivelser og språklige kontraster for å identifisere mønstre i mediedekningen. Jeg undersøker også temaer som fremheves, egenskaper og roller som er knyttet til Mette-Marit, og hvordan ulike språkvalg kan bidra til å skape bestemte bilder av kronprinsessen. I tillegg sammenligner jeg likheter og ulikheter i NRKs og VGs skapte diskurser om Mette-Marit. Ved å sammenligne de ulike medieutgavene er det mulig å se hvilke diskurser som gjentas, hvilke verdier som er knyttet til kronprinsessen og hvordan fremstillingen av henne har endret seg gjennom årene.

Vi får et bilde av Mette-Marit som en omsorgsfull kronprinsesse, en sårbar offentlig person og samtidig en kontroversiell mediefigur.

I analysen kommer tydelig fram fem sentrale diskurser: 1) Mette-Marit som omsorgsfull, 2) Mette-Marit som kulturelt engasjert, 3) Mette-Marit som sårbar, men sterk, 4) Mette-Marit som beskyttende mor, og 5) Mette-Marit som involvert i skandaler og tillitskriser. Disse diskursene danner grunnlaget for strukturen i analysekapitlet og diskuteres nærmere i underkapitlene under.

4.1 Den omsorgsfulle og moderne kronprinsessen

I 13 artikler, fra perioden 2016–2024, hvorav sju er publisert i NRK og seks i VG fremstilles Mette-Marit som en omsorgsfull og moderne kronprinsesse gjennom diskurser som humanitært arbeid, psykisk helse og sosialt ansvar. Diskursen kommer fram gjennom gjentatte ord som for eksempel «ansvar», «barn», «unge», «åpenhet» og «trygghet».

4.1.1 Humanitært arbeid og internasjonalt engasjement

I denne delen analyseres det seks artikler, hvorav tre er publisert i NRK og tre i VG.

Tabell 1. Nøkkelord knyttet til humanitært arbeid og internasjonalt engasjement.

Antall	12	14	8	6	5	2	3	4
Ord	hjelp/ hjelp	barn	ansvar	støtte	sterk/sterke	rørende	tårer	humanitær

Ord som «*barn*» og «*hjelp/hjelp*» forekommer oftest i materialet. Dette kan være fordi artiklene i stor grad fokuserer på Mette-Marits humanitære arbeid, særlig hennes engasjement for barn, helse og internasjonale hjelpeprosjekter. Samtidig bidrar ord som «*ansvar*» og «*støtte*» til å fremstille henne som en omsorgsfull og samfunnsengasjert kronprinsesse.

I 2016 publiserte NRK en artikkel NRK.04.16a og VG en artikkel VG.04.16a om Mette-Marits besøk til Tanzania som UNAIDS¹-ambassadør. Disse artiklene fremstiller henne som direkte involvert i globale helsespørsmål, spesielt hiv og aids. Samtidig skaper artiklene en diskurs der Mette-Marit ikke bare fremstilles som en omsorgsfull kronprinsesse hjemme i Norge, men også som en offentlig representant som formidler norske verdier og humanitært engasjement i en internasjonal sammenheng.

NRK bruker overskriften «*Du og jeg spiller en rolle i kampen mot hiv*», som indikerer at kronprinsessen ønsker å øke bevisstheten om sykdommen og involvere mennesker og samfunnet i kampen mot den. Uttrykket «*kampen mot hiv*» skaper et bilde av hiv og aids som et alvorlig samfunnsproblem som krever handling og langsiktig forpliktelse. Samtidig gjør formuleringen «*du og jeg*» budskapet mer personlig og inkluderende, fordi ansvaret ikke bare legges på myndigheter eller organisasjoner, men på hele samfunnet.

¹ UNAIDS (The Joint United Nations Programme on HIV/AIDS) er FNs felles program mot hiv og aids, som arbeider internasjonalt med å forebygge hiv-smitte, støtte mennesker som lever med hiv, og bidra til å avslutte aids som en global folkehelsetrussel innen 2030 (UNAIDS, 2026)

Gjennom ordvalg som «*rørende*» og «*sterke møter*» konstruerer mediene et bilde av Mette-Marit som følelsesmessig engasjert og personlig involvert i humanitært arbeid. Dette bidrar til å skape en diskurs der hun fremstilles som omsorgsfull og dedisert til arbeidet sitt. VG fokuserer mer på Mette-Marits personlige tilstedeværelse og relasjoner med menneskene hun møter. Besøket beskrives som «*hemmelig*», noe som kan gi leserne inntrykk av at hun gjør jobben ut fra sitt eget oppriktige engasjement, snarere enn for å få oppmerksomhet fra media og publikum. Dette kan tyde på at NRK i større grad fremhever Mette-Marits offentlige rolle og samfunnsansvar, mens VG oftere løfter fram hennes personlige opplevelser og følelsesmessige reaksjoner.

Denne diskursen fortsetter i artikkel NRK.01.24a og artikkel VG.01.24a om besøket til Egypt i 2024, der både mediene beskriver møtet hennes med hjelpearbeidere i Gaza. Her blir Mette-Marit fremstilt som sterkt følelsesmessig berørt. NRK beskriver hvordan hun «*tok til tårene*» og var «*tydelig preget*» etter å ha hørt hjelpearbeidernes fortellinger om barns lidelser, ødelagte helseinstitusjoner og de humanitære konsekvensene av krigen i Gaza. Barnas situasjon blir fremhevet som noe som spesielt berører henne. Kronprinsessens følelsesmessige reaksjoner beskrives med ordene «*blank i øyene*» og «*på gråten*», noe som bidrar til å bygge opp en diskurs om henne som en offentlig person som ikke skjuler følelsene sine og viser medmenneskelighet offentlig.

Dette viser et mer moderne bilde av kronprinsessen, der hun ikke skjuler følelsene sine i offentligheten, men fremstår som emosjonelt åpen, menneskelig og sårbar, noe som kan gjøre det lettere for publikum å identifisere seg med henne.

Hennes rolle som beskytter av TV-aksjonen forsterker også dette bildet. TV-aksjonen er NRKs årlige nasjonale innsamlingsaksjon, som har blitt arrangert siden 1974 og samler inn penger til humanitære og samfunnsviktige formål gjennom støtte fra frivillige over hele Norge. Her forbindes hun med solidaritet, omsorg og et ønske om å hjelpe andre.

I artikkel NRK.05.22a blir Mette-Marit omtalt som «*høy beskytter*» for TV-aksjonen, og organisasjonens leder trekker frem hennes «*samfunnsengasjement*» og hvordan kongehuset kan bidra til å «*redde liv globalt*». Slike uttrykk skaper en diskurs der kronprinsessen ikke bare fremstilles som en symbolsk kongelig representant, men også som en person som forbindes med frivillighet, internasjonalt ansvar og humanitært arbeid. NRK beskriver også hvordan hennes deltakelse kan oppmuntre mennesker til å donere og delta i kampanjen. Dette

viser at Mette-Marit ikke bare er en representant for kongefamilien, men også en person som kan engasjere og motivere andre mennesker i samfunnet.

4.1.2 Engasjement for kvinner, barn og unge

I denne delen analyseres det sju artikler, hvorav tre er publisert i NRK og fire i VG.

Tabell 2. Nøkkelord knyttet til engasjement for kvinner, barn og unge.

Antall	19	16	7	9	6	8	7	5	1
Ord	barn	unge	jenter	kvinner	trygghet	vold	støtte	skam	skammelig

Ord som «*barn*» og «*unge*» forekommer oftest i materialet, etterfulgt av ord som «*kvinner*», «*vold*» og «*støtte*». Dette kan være fordi artiklene i stor grad fokuserer på Mette-Marits engasjement for sårbare grupper, særlig barn, unge og kvinner i vanskelige situasjoner. Samtidig bidrar ord som «*trygghet*» og «*vold*» til å skape et bilde av henne som en offentlig person som er opptatt av beskyttelse, omsorg og sosiale samfunnsproblemer.

Disse språklige mønstrene kommer særlig fram i artikler om Mette-Marits engasjement for kvinner, barn og unge. NRK og VG skriver ofte om Mette-Marit om temaer knyttet til sikkerhet, helse, likestilling og støtte til sårbare grupper i samfunnet. I mange artikler blir hun fremstilt som en som bryr seg om andre mennesker som trenger ekstra støtte: spesielt barn, unge jenter og kvinner i vanskelige situasjoner. Samtidig kan dette også bidra til å skape et mer moderlig og omsorgsfullt bilde av kronprinsessen i offentligheten, der hennes engasjement for barn og unge ikke bare knyttes til hennes offentlige rolle, men også til verdier som trygghet, nærhet og beskyttelse.

Et eksempel på dette er artiklene om hennes arbeid med å bekjempe vold mot kvinner. Mette-Marit har i flere år vært engasjert i arbeid knyttet til kvinners trygghet og støtte til personer som har opplevd vold, blant annet gjennom samarbeid med krisesentre og ulike hjelpeorganisasjoner.

NRK skriver i artikkel NRK.08.24a.2 at Krisesentersekretariatet håper at Mette-Marit vil fortsette sitt engasjement for å bekjempe vold mot kvinner, og artikkelen viser at hun lenge har støttet dette arbeidet. Når NRK viser Mette-Marit sammen med organisasjoner som kjemper mot vold og hjelper andre, forbindes hun med kronprinsessen som en som verdsetter trygghet og omsorg. Språket i artikkelen er rolig og nøytralt, noe som gir henne et troverdig inntrykk.

Et lignende mønster ser man også i artikkel NRK.06.18a om besøket hennes på Stine Sofie Senteret i Grimstad. Der møter hun barn og familier som har opplevd vold eller overgrep. Gjennom valg av temaer og beskrivelser av møtene skapes en diskurs der Mette-Marit fremstilles som følelsesmessig tilstedeværende og personlig involvert. Hun fremstilles ikke bare som en kongelig representant, men også som en som tilbringer tid med mennesker som har opplevd vanskelige ting.

VG har flere artikler der Mette-Marit snakker om unge jenter, seksualitet og skam. I artikkel VG.04.18a sier hun at voksne bør tørre å snakke med unge om seksualitet og vanskelige temaer. I en annen artikkel VG.06.16a trekker hun frem serien «*Skam*» og boken «*Mensen*» og sier at slike temaer er viktige for unge jenter. På denne måten skaper VG en diskurs der Mette-Marit virker moderne, åpen og oppdatert på temaer som er viktige for yngre generasjoner.

Et annet eksempel er VG-artikkel VG.06.21a om hatefulle ytringer mot AUF-ungdom² som overlevde terrorangrepet på Utøya³. Her bruker Mette-Marit ordet «*skammelig*» når hun snakker om hvordan unge mennesker fortsatt blir utsatt for hatmeldinger. Når media fremhever et så sterkt ordvalg, bidrar det til å skape en diskurs der hun fremstår tydelig, modig og moralsk engasjert. Hun fremstilles som en kronprinsesse som ikke er redd for å si ifra om vanskelige samfunnsspørsmål.

Samtidig kan denne typen uttalelser også skape spenninger i offentligheten, spesielt i lys av senere mediesaker knyttet til hennes egen familie. I 2026 fikk nemlig sønnen hennes, Marius Borg Høiby, stor medieoppmerksomhet etter at han ble varetektsfengslet og sto tiltalt for blant annet voldtekt, vold og mishandling i nære relasjoner, noe han nekter straffskyld for på

² AUF (Arbeidernes Ungdomsfylking) – ungdomsorganisasjonen til Arbeiderpartiet og en av Norges største politiske ungdomsorganisasjoner. (AUF, 2026)

³ To terrorangrep som fant sted i Norge den 22. juli 2011. Først eksploderte en bombe i regjeringskvartalet i Oslo, og så ble 69 ungdommer drept under en masseskyting på Utøya under AUFs sommerleir, og til sammen mistet 77 mennesker livet. (Heir et al., 2026)

de mest alvorlige tiltalepunktene. Dette kan føre til at noen oppfatter et spenningsforhold mellom hennes offentlige engasjement for sårbare grupper og hennes rolle som mor, der hun i enkelte situasjoner også har vist støtte til sin sønn.

4.1.3 Åpenhet om psykisk helse og samfunnsansvar

I denne delen analyseres det fem artikler, hvorav én er publisert i NRK og fire i VG.

Tabell 3. Nøkkelord knyttet til åpenhet om psykisk helse og samfunnsansvar.

Antall	9	8	3	6	4	3	2	3
Ord	psykisk helse	åpen/åpenhet	sårbar	ansvar	ta vare på	fellesskap	tilhørighet	trygghet

Ord som «*psykisk helse*» og «*åpen/åpenhet*» forekommer oftest i materialet, etterfulgt av ord som «*ansvar*» og «*ta vare på*». Dette kan være fordi artiklene i stor grad fokuserer på Mette-Marits åpenhet om psykisk helse, personlige erfaringer og sosialt ansvar. Samtidig bidrar ord som «*fellesskap*», «*tilhørighet*» og «*trygghet*» til å skape et bilde av henne som en åpen, ærlig og menneskelig offentlig person som ønsker å støtte andre i vanskelige situasjoner.

Denne diskursen kommer tydelig fram i artikler der Mette-Marit snakker om psykisk helse, personlige erfaringer og sosialt ansvar. Både NRK og VG har publisert flere artikler der hun snakker åpent om sykdom, skam, mental helse og emosjonell belastning. Slike artikler skaper en diskurs der Mette-Marit fremstilles som åpen, ærlig og menneskelig.

Under koronapandemien publiserte NRK artikkel NRK.04.20a, der Mette-Marit snakker åpent om hvordan krisen påvirker barn, unge og personer som allerede er i psykisk vanskelige situasjoner. I artikkelen sier hun: «*Vi har alle et ansvar nå for å ta vare på hverandres psykiske helse. Vi er nødt som naboer, foreldre å passe på hverandre. Det er det ingen tvil om.*» Ord som «*ansvar*», «*ta vare på*» og «*passe på hverandre*» skaper en diskurs der Mette-Marit fremstilles som omsorgsfull og sosialt ansvarlig.

VG skaper en lignende diskurs i artikkel VG.01.18a, hvor helseministeren roser kronprinsessen for å bruke stemmen sin til å øke åpenheten rundt psykiske helseproblemer. Her forbindes Mette-Marit med ord som «åpenhet» og «trygghet», noe som forsterker hennes image som en pålitelig og viktig stemme i samfunnet.

I artikkel VG.08.21a snakker Mette-Marit åpent om kjærlighet, ungdom og mental helse. Hun beskriver ungdomstiden som en «sårbar fase av livet» og deler sine erfaringer. Bruk av ord som «sårbar», «åpen» og «tilhørighet» fremstiller henne som mer menneskelig og følelsesmessig tilgjengelig. Dette skaper en diskurs der kronprinsessen virker sterk, men også som en som har opplevd vanskelige perioder i sitt eget liv.

4.2 Den kulturelle kronprinsessen

I ti av de analyserte artiklene (seks publisert i NRK og fire i VG), fremstilles Mette-Marit som en kulturelt engasjert kronprinsesse gjennom temaer som litteratur, kulturformidling, forfattermøter og offentlig kulturdebatt. Diskursen kommer fram gjennom ord som for eksempel «litteratur», «forfatter», «leselyst», «kunst» og «makt».

4.2.1 Litteraturtoget som kulturelt prosjekt

I denne delen analyseres det ti artikler, hvorav seks er publisert i NRK og fire i VG.

Tabell 4. Nøkkelord knyttet til litteraturtoget som kulturelt prosjekt.

Antall	18	11	12	5	4	4	3	2
Ord	litteratur	bok/ bøker	forfatter	leselyst	leseglede	viktig	for alle	meningsfull

Ord som «litteratur», «forfatter» og «bok/bøker» forekommer oftest i materialet. Dette kan være fordi artiklene i stor grad fokuserer på kronprinsesse Mette-Marits litteraturtog og hennes arbeid for å fremme leselyst og interesse for litteratur i Norge.

Samtidig bidrar ord som «*leselyst*», «*leseglede*» og «*for alle*» til å skape et bilde av henne som en kulturelt engasjert offentlig person som ønsker å gjøre litteratur mer tilgjengelig og meningsfull for befolkningen.

Et av de mest synlige og viktige kulturprosjektene i artiklene som er analysert, er kronprinsesse Mette-Marits litteraturtog. Litteraturtoget er kronprinsesse Mette-Marits litterære prosjekt, hvor hun sammen med forfattere reiser rundt i Norge for å fremme leselyst og interesse for litteratur. Gjennom prosjektet bruker hun sin offentlige rolle til å gjøre litteratur mer tilgjengelig for folk. Litteraturtog startet i 2014 og har siden reist gjennom ulike deler av Norge for å fremme leselyst og litteratur, og den siste reisen fant sted i 2024 på Rørosbanen (Det norske kongehus, 2014; NRK, 2024).

Både NRK og VG omtaler dette prosjektet som en viktig del av hennes kulturarbeid. I artikkel NRK.06.17a beskrives målet med litteraturtoget som å skape «*leselyst og leseglede*» med mottoet «*Det fins en bok for alle*». Ord som «*leselyst*», «*leseglede*» og «*for alle*» skaper en diskurs der litteratur presenteres som noe tilgjengelig og viktig for hele samfunnet. Med denne språkbruken fremstilles kronprinsesse Mette-Marit som en som ønsker å gjøre litteraturen mer relevant og nærmere vanlige folk. Mette-Marit sier i samme artikkelen at hun håper prosjektet kan bidra til at flere «*tar opp en bok*» og at folk får lyst til å «*snakke mer om bøkene de leser*». Dette viser at hennes rolle ikke bare handler om representasjon, men også om aktiv kulturformidling.

Denne diskursen fortsetter i artikkel NRK.06.17a.2, der forfatteren Gaute Heivoll beskriver den litterære bevegelsen som noe som har hatt stor betydning for norsk litteratur. Mette-Marit sier: «*Jeg vil fortelle hvor viktig litteraturen er og hvor meningsfullt det er å møte seg selv eller forfatteren gjennom teksten.*» Ord som «*viktig*» og «*meningsfull*» skaper en diskurs der kronprinsessen ser ut til å være genuint interessert i litteratur og kultur. Hun sier også at hun besøker «*helt vanlige steder*» for å møte mennesker og spre litteraturens betydning, noe som styrker hennes image som en moderne og populær kulturformidler.

I VG-artikkel VG.06.19a drar Mette-Marit på en litteraturtogtur til Tyskland. Her blir hun fremstilt som en viktig representant for norsk litteratur i utlandet. VG bruker uttrykk som «*å fremme norsk litteratur*» og «*verdens viktigste litterære arena*». Dette skaper en diskurs der Mette-Marit representerer Norge ikke bare som et medlem av kongefamilien, men også som en som bidrar til å introdusere norsk kultur internasjonalt.

4.2.2 Møter med forfattere og litteraturformidling

I denne delen analyseres det fire artikler, hvorav to er publisert i NRK og to i VG.

Tabell 5. Nøkkelord knyttet til møter med forfattere og litteraturformidling.

Antall	9	8	4	4	3	2	2	3
Ord	forfatter	lese/lesing	fantastisk	liv	opplevelse	univers	følelser	viktig

Ord som «*forfatter*» og «*lese/lesing*» forekommer oftest i materialet. Dette kan være fordi artiklene i stor grad fokuserer på Mette-Marits møter med forfattere og hennes personlige interesse for litteratur og lesing. Samtidig bidrar ord som «*fantastisk*», «*opplevelse*», «*følelser*» og «*liv*» til å skape et bilde av henne som en følelsesmessig engasjert og personlig involvert leser som knytter litteratur til egne erfaringer og opplevelser.

Denne kulturelle diskursen fortsetter i artikler der Mette-Marit møter forfattere og deler personlige leseopplevelser. Disse artiklene fremstiller henne ikke bare som en representant for et kulturprosjekt, men også som en person med en seriøs interesse for litteratur og forfattere.

I artikkel NRK.06.24a blir møtet mellom kronprinsesse Mette-Marit og den franske forfatteren Virginie Despentes fremstilt som varmt og personlig. I artikkel kommer det fram at Mette-Marit lenge har lest bøkene til Despentes, og at forfatterskapet har gjort sterkt inntrykk på henne. Mette-Marit snakker om sine erfaringer med Despentes' verk og sier: «*Å vere i bøkene til Despentes kjennest som ein stad der eg finn noko eg liker.*» Hun beskriver også opplevelsen av å lese en annen forfatter, Vernon Subutex, med ordene: «*Det var så fantastisk. Det var ikkje som å lese. Men som å ta steget inn i eit anna univers.*» Disse uttrykkene avslører sterke personlige følelser og skaper en diskurs der litteratur presenteres som noe mer enn bare å lese. Ord som «*fantastisk*», «*eit anna univers*» og «*finn noko eg liker*» fremstiller Mette-Marit som en følelsesmessig engasjert leser. Samtidig bringer det henne nærmere litterære kretser.

I artikkel VG.06.25a snakker Mette-Marit om litteratur, lesing og hvorfor hun ikke vil skrive romaner selv. Hun sier at hun heller vil lese andres historier enn å skrive sine egne. Denne språkbruken skaper en diskurs der hun fremstår ydmyk og genuint interessert i litteratur, uten å sette sitt kulturelle virke i sentrum. Samtidig deler hun tanker om sine favorittforfattere og hva litteratur betyr for henne personlig. Dette forsterker hennes image som en kulturperson med en oppriktig interesse for bøker og litterære samtaler.

Denne diskursen kan også sees i artikkel NRK.09.19a, der Mette-Marit snakker om boken «Hjemlandet og andre fortellinger», som hun har redigert sammen med en annen forfatter, Geir Gulliksen. I boken skriver kronprinsessen om hvordan hun hadde gode opplevelser i barndommen: «Den har lært meg at vi ikke trenger å være redde for livet. For når det vi frykter mest, faktisk skjer, da er det ikke mer å være redd for.» Ord og uttrykk som «ikke være redde», «livet» og «det vi frykter mest» skaper en diskurs der litteraturen relateres til personlige erfaringer og vanskelige situasjoner. Gjennom denne språkbruken blir Mette-Marit fremstilt som en kronprinsesse som bruker bøker og historier til å snakke om livets utfordringer og opplevelser.

4.2.3 Kritikk og debatt om hennes kulturrolle

I denne delen analyseres det fem artikler, hvorav tre er publisert i NRK og to i VG.

Tabell 6. Nøkkelord knyttet til kritikk og debatt om hennes kulturrolle.

Antall	7	6	5	4	4	8	2	1
Ord	makt	kritikk	rolle	image	debatt	forfatter	uavhengig	klakør

Ord som «forfatter», «makt» og «kritikk» forekommer oftest i materialet. Dette kan være fordi artiklene i stor grad fokuserer på debatten rundt Mette-Marits rolle i norsk kulturliv og hvilken innflytelse hun har som offentlig person. Samtidig bidrar ord som «image», «debatt» og «rolle» til å skape en kritisk diskurs der hennes kulturarbeid ikke bare blir sett på som litteraturformidling, men også som en del av hennes offentlige image og posisjon i samfunnet.

I 2016 publiserte både VG og NRK artikler der forfatteren Birger Emanuelsen stilte spørsmål ved kronprinsessens faktiske rolle i norsk litteratur. I artikkel VG.06.16a.2 uttrykker han skepsis til hvilken betydning kronprinsessen faktisk har for norsk litteraturliv, og argumenterer for at hennes kulturprosjekter i større grad styrker hennes offentlige bilde enn litteraturen i seg selv. Han bruker uttrykk som «*sårt tiltrengt image*» og beskriver forfattere som «*smykker makt og myndigheter kan kle seg opp i*». Denne språkbruken skaper en kritisk diskurs der Mette-Marits kulturarbeid ikke bare sees på som et middel til å formidle litteratur, men som en del av skapingen av et personlig bilde.

Den samme diskusjonen kommer også fram i artikkel NRK.06.17a. Her stilles det spørsmål ved om kronprinsessens deltakelse faktisk styrker norsk litteratur, eller om oppmerksomheten i større grad flyttes fra forfatterne og bøkene til hennes person og offentlige image. Birger Emanuelsen argumenterer for at forfatterrollen ikke bør være en «*maktas klakør*». Dette skaper en diskurs der forholdet mellom litteratur, makt og kongehuset blir problematisert. Kritikken handler derfor ikke bare om Mette-Marit som person, men også om hvorvidt medlemmer av kongefamilien bør ha en så synlig plass i norsk litteraturliv.

Samtidig viser disse artiklene at ikke alle støtter kritikken mot Mette-Marit. I den samme NRK-artikkelen forsvarer bokblogger og markedssjef ved Cappelen Damm, Anette Garpestad, det litterære toget og sier at prosjektet gjør litteraturen mer åpen og tilgjengelig for flere. Slottets kommunikasjonsdirektør, Marianne Hagen, støtter også Mette-Marit i VG-artikkelen og forklarer at kronprinsessen ønsker å skape mer «*leselyst og leseglede*», spesielt blant unge. Dette viser to ulike diskurser i materialet: en som stiller spørsmål ved Mette-Marits plass i kulturlivet, og den andre som fremstiller henne som en moderne og tilgjengelig kulturformidler.

4.2.4 Kulturpåvirkning utover litteratur

I denne delen analyseres det tre artikler, hvorav to er publisert i NRK og 1 i VG.

Tabell 7. Nøkkelord knyttet til kulturpåvirkning utover litteratur.

Antall	13	6	4	4	4	3	3	3
Ord	veving	håndverk	kunst	design	lidenskap	fellesskap	historie	viktig

Ord som «veving» og «håndverk» forekommer oftest i materialet. Dette kan være fordi artiklene i stor grad fokuserer på Mette-Marits interesse for tradisjonelt håndverk og hvordan hennes offentlige rolle påvirker interessen for kultur og kreative aktiviteter. Samtidig bidrar ord som «kunst», «design», «lidenskap» og «fellesskap» til å skape et bilde av henne som en kulturelt engasjert offentlig person som bidrar til å gjøre håndverk og kultur mer synlig og populært.

Artikkel NRK.08.23a.2 beskriver hvordan hennes sterke interesse for strikking har påvirket andre til å bli interessert i håndverk. Artikkelen bruker uttrykk som «den store lidenskapen», «Mette-Marit-effekt» og «veve-bylgje». Disse ordene skaper en diskurs der kronprinsessen fremstilles som en som kan påvirke kulturen og gjøre tradisjonelt håndverk mer populært. Samtidig kan dette også knyttes til norske kulturtradisjoner, hvor strikking, veving og arbeid med ull lenge har hatt en viktig plass i norsk historie og identitet. Artikkelen viser også at yngre mennesker uten tidligere erfaring begynte å melde seg på kursene etter hennes offentlige aktivisme, noe som styrker hennes image som en moderne kulturell influenser.

Denne diskursen er også til stede i artikkel NRK.07.22a. Artikkelen viser at kjolen hun hadde på seg ved åpningen av Nasjonalmuseet ikke bare er en vanlig kjole. Museets direktør Karin Hindsbo beskriver kjolen som «et unikt stykke norsk motehistorie». Det understrekes også at kjolen er laget av norsk ull og håndstrikket på Aurora Verksted, hvor kunstnere med funksjonsnedsettelse også deltok i arbeidet. Ord og uttrykk som «norsk motehistorie», «håndvevd» og «gaven er viktig» skaper en diskurs der Mette-Marit presenteres som en kronprinsesse som ikke bare støtter kultur, men også bidrar til å fremme norsk design, håndverk og sosial inkludering.⁴

⁴ Aurora Verksted – et arbeidssted der mennesker med og uten funksjonshemninger lager kunst, keramikk og tekstilprodukter og får tilpasset arbeid og opplæring (Aurora Verksted, 2026)

4.3 Den sårbare, men sterke kronprinsessen

I ti av de analyserte artiklene (seks publisert i NRK og fire i VG). fremstilles Mette-Marit som både sårbar og sterk gjennom diskurser knyttet til sykdom, behandling og emosjonell åpenhet. Diskursen kommer fram gjennom ord som for eksempel «*sykdom*», «*kronisk*», «*behandling*», «*sårbar*», «*skam*» og «*åpenhet*».

4.3.1 Kronisk sykdom og fysisk sårbarhet

I denne delen analyseres det elleve artikler, hvorav fem er publisert i NRK og seks i VG.

Tabell 8. Nøkkelord knyttet til kronisk sykdom og fysisk sårbarhet.

Antall	15	14	11	8	6	6	5	4
Ord	lunge/ lunger	sykdom	kronisk	behandling	usikkerhet	form	sliten	sårbar

Ord som «*lunge/lunger*», «*sykdom*» og «*kronisk*» forekommer oftest i materialet. Dette kan være fordi artiklene i stor grad fokuserer på Mette-Marits kroniske lungesykdom og hvordan sykdommen påvirker hennes offentlige rolle og hverdag. Samtidig bidrar ord som «*behandling*», «*usikkerhet*», «*sliten*» og «*sårbar*» til å skape et bilde av kronprinsessen som fysisk og emosjonelt sårbar, men også åpen og ærlig om helseutfordringene sine.

Mette-Marits kroniske lungesykdom lungefibrose⁵ er et tilbakevendende tema i artiklene som ble analysert. I artikkel NRK.10.18a går Mette-Marit ut offentlig om diagnosen sin for første gang, og sier at hun har hatt helseproblemer lenge, og at sykdommen er «*mer kronisk enn vi hadde håpet på*». Samtidig sier hun at diagnosen også var en «*lettelse*» fordi hun endelig fikk noen svar om helsen sin. Ord som «*kronisk*», «*utredning*», «*behandling*» og «*usikkerhet*» gjentas flere ganger i artikkelen. Dette skaper en diskurs der sykdommen fremstilles som en

⁵ Kronisk lungefibrose er en sykdom som påvirker lungene og over tid kan føre til blant annet tungpustethet, slitenhet og redusert arbeidsevne. (Bjurstrøm og Wernersen, 2018)

alvorlig og langvarig sykdom, men også som noe hun prøver å konfrontere åpent og realistisk. Når hun sier: «*Jeg må lære meg å leve med usikkerheten*», fremstilles hun som fysisk og psykisk sårbar, men samtidig mentalt sterk.

Den samme diskursen fortsetter i artikkel NRK.10.19a. Her sier hun at hun blir «*mye mer sliten enn før*» og at hun må være mer forsiktig enn før. Hun sier også at hun nå lever et «*et litt mindre liv*». Ord som «*sliten*», «*roligere liv*» og «*krevende*» viser hvordan media skaper en diskurs der sykdommen har endret hverdagen hennes. Samtidig fremstilles hun som sterk, ettersom hun fortsetter å delta i den litterære bevegelsen og representerer norsk kultur internasjonalt selv med helseproblemer.

Senere artikler omtaler også Mette-Marits behandling. I artikkel VG.10.24a kunngjør det kongelige hoffet at hun har startet opp behandlingen for lungesykdommen sin igjen, og at medisinen kan forårsake bivirkninger som påvirker arbeidsplanen hennes. Ord som «*bivirkninger*», «*behandling*» og «*sår*» brukes her. Mette-Marit sier: «*Man føler seg veldig sår når man ikke får gjort alle tingene man ønsker å gjøre.*» På denne måten fremstilles sykdommen ikke bare som fysisk krevende og smertefull, men også som psykisk vanskelig. Det viser leseren hennes personlige erfaring med sykdommen.

I 2026 viser artikkel NRK.04.26a hvor alvorlig sykdommen har blitt når Mette-Marit viser seg offentlig med oksygentilførsel. Etter det er ikke sykdommen lenger bare noe folk leser om, men også noe de kan se selv. Dette gjør sårbarheten hennes enda mer synlig for offentligheten, men samtidig skaper det også et bilde av styrke, fordi hun stiller opp selv når hun er syk og utfører sine plikter.

4.3.2 Sykemeldinger og begrensninger i arbeidshverdagen

I denne delen analyseres det fem artikler, hvorav tre er publisert i NRK og to i VG.

Tabell 9. Nøkkelord knyttet til sykemeldinger og begrensninger i arbeidshverdagen.

Antall	7	6	5	5	4	4	4	3
--------	---	---	---	---	---	---	---	---

Ord	avlyser/ avlyse	arbeid/ offisielle plikter	lege	behandling	helse- problemer	sykmeldt	bivirk- ninger	ikke i form
------------	--------------------	----------------------------------	------	------------	---------------------	----------	-------------------	----------------

Ord som «*avlyser/avlyse*», «*arbeid/offisielle plikter*» og «*lege*» forekommer oftest i materialet. Dette kan være fordi artiklene i stor grad fokuserer på hvordan Mette-Marits helseproblemer påvirker hennes offentlige rolle og mulighet til å gjennomføre offisielle oppgaver. Samtidig bidrar ord som «*behandling*», «*sykmeldt*», «*bivirkninger*» og «*ikke i form*» til å skape et bilde av en kronprinsesse som må balansere sykdom og arbeidsliv, og som tidvis må redusere eller avlyse offentlige aktiviteter på grunn av helsen sin.

Denne diskursen blir også tydelig i artikler der sykdommen påvirker hennes arbeidshverdag og offentlige plikter. I forrige underavsnitt har jeg analysert artiklene som skriver om kronprinsessens vansker med lungefibrose mer detaljert, men selv før denne diagnosen hadde media allerede rapportert om hennes lungeproblemer og andre helseproblemer, noe både NRK og VG allerede hadde skrevet om i begynnelsen 2016.

Det første eksemplet finner vi i artikkel NRK.12.16a, der Mette-Marit må avlyse en planlagt tur til New York etter råd fra en lege. Artikkelen hevder at hun hadde lungebetennelse og at hennes allmenntilstand har forverret seg. Ord som «*avlyser*» og «*lege*» skaper en diskurs der helsen hennes fremstilles som noe som direkte kan påvirke hennes offisielle planer.

Den samme diskursen finnes også i artikkel VG.03.18a, hvor hun må avlyse flere planlagte aktiviteter på grunn av helseproblemer og et mindre kirurgisk inngrep. Ord som «*syk*», «*helseproblemer*» og «*måtte avlyse*» brukes her. Samtidig nevner artikkelen at Mette-Marit tidligere har fått behandling for krystallsyke, men slottets assisterende kommunikasjonsdirektør ønsket ikke å kommentere om de nye helseproblemene er relatert til dette. Mangelen på konkrete svar skaper også en diskurs der deler av kronprinsessens helsesituasjon holdes privat og ikke forklares offentlig. Dette skaper et bilde av kronprinsessen som ikke alltid kan kontrollere arbeidslivet sitt fordi helsen hennes setter begrensninger.

Diskursen fortsetter i artikkel VG.09.22a. Mette-Marit må avlyse et offisielt besøk fordi hun opplever bivirkninger av medisinen mot lungefibrose. Ord som «*avbryte*», «*bivirkninger*» og «*ikke i form*» viser at helseproblemer ikke bare påvirker planleggingen hennes, men også

situasjoner som oppstår rett foran offentligheten. Dette gjør hennes sårbarhet mer synlig for offentligheten.

4.3.3 Personlige intervjuer og emosjonell åpenhet

I denne delen analyseres det seks artikler, hvorav tre er publisert i NRK og tre i VG.

Tabell 10. Nøkkelord knyttet til personlige intervjuer og emosjonell åpenhet.

Antall	7	6	6	5	4	3	3	2	2
Ord	åpen/ åpenhet	skam	liv	vanskelig	fantastisk	minner	glede	ikke lett	veldig bra

Ord som «åpen/åpenhet», «skam» og «liv» forekommer oftest i materialet. Dette kan være fordi intervjuene i stor grad handler om Mette-Marits personlige erfaringer, følelser og utfordringer knyttet til sykdom og livet i offentligheten. Samtidig bidrar ord som «vanskelig», «minner», «glede» og «ikke lett» til å skape et bilde av kronprinsessen som emosjonelt åpen, ærlig og menneskelig, der både sårbare og positive sider av livet kommer fram i mediedekningen.

De samme språklige mønstrene kommer fram i intervjuer der Mette-Marit snakker åpent om følelser, minner og personlige utfordringer. Ett eksempel finnes i artikkel VG.02.21a, hvor Mette-Marit snakker om sykdommen sin, livet som nygift og presset hun har opplevd foran offentligheten. Hun sier også «*jeg tror jeg skammer meg litt for mye for at jeg er syk*» og snakker også om «*vanskelige minner*» fra sine første år i kongefamilien. Ord som «skam» og «vanskelige minner» skaper en diskurs der hun ikke fremstilles som perfekt eller alltid sterk, men som en som også har hatt vanskelige perioder i livet sitt. Samtidig skaper denne åpenheten et nærmere og mer realistisk bilde av henne for publikum.

Den samme diskursen finnes i artikkel VG.12.23a, hvor hun snakker ærlig om hvordan lungefibrose påvirker hverdagen hennes. Når hun bruker uttrykket «*ikke lett*», fremstilles

sykdommen som noe som påvirker både kroppen og følelsene hennes. Dette gir leseren et mer personlig innblikk i hvordan sykdommen påvirker livet hennes.

I artikkel VG.06.24a snakker kronprinsessen om den nye fasen i livet sitt, hvor barna hennes har vokst opp og hun har mer tid med kronprins Haakon. Hun sier flere ganger at «*akkurat nå har jeg det veldig bra*». Artikkelen nevner også hennes tidligere helseproblemer under hennes litterære reise i 2019, men denne gangen er fokuset mer på livskvalitet, familie og personlig utvikling. Ord som «*veldig bra*», «*fantastisk*», «*glede*» og «*fint*» skaper en diskurs der Mette-Marit fremstilles som mer stabil, selvsikker og i bedre balanse enn i tidligere intervjuer. Dette gir publikum et mer positivt og menneskelig bilde av kronprinsessen og viser at hun ikke bare forbindes med sykdom og sårbarhet, men også med mestring og livsglede.

4.4 Den beskyttende moren og familiekvinnen

I åtte artikler (én publisert i NRK og sju i VG) fremstilles Mette-Marit gjennom sin rolle som mor, kone og familiemedlem. Diskursen kommer fram gjennom ord som for eksempel «*Marius*», «*mor*», «*sønn*», «*familie*», «*press*» og «*privatliv*».

4.4.1 Morsrollen i Marius Borg Høiby-saken

I denne delen analyseres det fem artikler, hvorav én er publisert i NRK og fire i VG.

Tabell 11. Nøkkelord knyttet til morsrollen i Marius Borg Høiby-saken.

Antall	24	11	8	7	6	4	4	3
Ord	Marius	sønn	mor	press	offentlig	privatliv	beskytte/ beskyttelse	familie

Ord som «*Marius*», «*sønn*» og «*mor*» forekommer oftest i materialet. Dette kan være fordi artiklene i stor grad fokuserer på Mette-Marits rolle som mor i forbindelse med

Marius Borg Høiby-saken. Samtidig bidrar ord som «*press*», «*offentlig*», «*privatliv*» og «*beskytte/beskyttelse*» til å skape et bilde av en kronprinsesse som prøver å beskytte sønnen sin mot mediepress og offentlig kritikk. Diskursen viser også spenningen mellom hennes private rolle som mor og hennes offentlige rolle som medlem av kongefamilien.

Det første sterke eksemplet på denne diskursen er artikkel VG.01.17a, der kronprinsessen publiserer et åpent brev til sønnen sin på hans 20-årsdag. Hun skriver: «*Helt siden jeg for 20 år siden så Marius åpne øynene for første gang, har jeg først og fremst vært mor.*» Denne formuleringen skaper en sterk emosjonell diskurs, der Mette-Marit først og fremst fremstilles som en mor, ikke som en kronprinsesse. Hun beskriver også hvordan sønnen har vært under mediepress gjennom hele barndommen, og bruker ord og uttrykk som «*press*», «*fordommer*» og «*livet er skjørt*». Dette skaper et bilde av en mor som opplever at offentligheten behandler sønnen hennes urettferdig. Samtidig understreker hun at Marius ikke er en offentlig person og ikke bør ha en offisiell rolle. Derfor fremstiller media Mette-Marit som både en omsorgsfull mor og en offentlig person hvis handlinger reiser spørsmål om hennes rolle.

Diskursen fortsetter i 2024, når VG publiserer artikkel VG.11.24a. Denne artikkelen skriver at Mette-Marit skal ha informert sønnen sin om den mulige arrestasjonen før politiet ankom. Ord som «*varslet*», «*pågrepelse*» og «*hendelse*» skaper en mer alvorlig diskurs. Denne oppførselen kan imidlertid også tolkes som et uttrykk for morsinstinkt og et ønske om å beskytte sønnen sin i en vanskelig situasjon.

I artikkel VG.03.26a kronprinsessen og kronprins Haakon besøker Mette-Merits sønn Marius i fengselet. Kronprinsen og kronprinsessen kommenterte ikke besøket, men media samlet inn detaljer om hendelsen og publiserte bilder. Ord som «*fengselsbesøk*», «*varetekt*» og «*offentlig interesse*» skaper en diskurs der privatlivet blir en offentlig sak. Samtidig fremstilles Mette-Marit som en mor som fortsetter å støtte sønnen sin selv når han er involvert i alvorlige saker og er i offentlighetens søkelys. Dette forsterker hennes image som en lojal, beskyttende og følelsesmessig knyttet person til familien.

4.4.2 Beskyttelse av familien i møte med media

I denne delen analyseres det fire artikler, hvorav to er publisert i NRK og to i VG.

Tabell 12. Nøkkelord knyttet til beskyttelse av familien i møte med media.

Antall	14	8	7	6	6	4	4	4
Ord	media/ pressen	privatliv	rolle	kritikk	offentlig	overtramp	beklagelig	familie

Ord som «*media/pressen*», «*privatliv*» og «*rolle*» forekommer oftest i materialet. Dette kan være fordi artiklene i stor grad fokuserer på konflikten mellom familiens privatliv og medias interesse for kongefamilien. Samtidig bidrar ord som «*kritikk*», «*offentlig*», «*overtramp*» og «*beklagelig*» til å skape et bilde av Mette-Marit som en mor og offentlig person som reagerer på det hun oppfatter som grenseløs eller urettferdig mediedekning av familien sin. Diskursen viser også hvordan spørsmål om privatliv og offentlig ansvar blir sentrale i mediedekningen.

Denne familiediskursen kommer også fram når Mette-Marit reagerer på mediedekning av familien sin. Flere artikler fremstiller henne som en mor og et familiemedlem som ikke er redd for å kritisere offentlig når hun mener at sønnen Marius Borg Høibys privatliv ikke blir respektert. Samtidig vekker disse reaksjonene debatt, ettersom flere eksperter mener at kronprinsessens personlige rolle som mor noen ganger kolliderer med hennes offentlige rolle.

Et tydelig eksempel er artikkel VG.04.18a.2. Her svarer kronprinsparet offentlig på en artikkel i kjendismagasinet *Se og Hør* etter at magasinet hadde skrevet om Marius' privatliv og forhold. I en uttalelse fra kongehuset skriver kronprinsparet at fremstillingen er «*beklagelig*» og kaller det et «*overtramp av privatlivets fred*». Ord som «*overtramp*», «*privatliv*» og «*beklagelig*» skaper en diskurs der Mette-Marit fremstilles som en beskyttende mor som ønsker å sette grenser for hva media kan skrive om familien hennes. Språkbruken viser også at denne saken ikke bare handler om Marius, men også om folks privatliv og medienes oppførsel.

Medieeksperter kritiserer dette forsvaret. I samme artikkel sier Per Edgar Kokkvold, tidligere generalsekretær i Norsk Presseforbund, at kongefamilien må være forsiktige når de kritiserer pressen, og beskriver det som «*dårlig taktikk*». Han sier også at selv om Marius ikke er tronarving, er han fortsatt i slekt med Norges mest offentlige familie. Denne kritikken skaper

en motdiskurs der Mette-Marits oppførsel ikke bare blir sett på som omsorgsfull, men også som at hun ikke alltid forstår sin rolle godt.

Kritikk kommer også fra Sverige, hvor kongeekspert Jenny Alexandersson sier at slike offentlige angrep på media ikke ville skjedd i Sverige, og understreker at kongefamilien vanligvis holder større avstand fra mediedebatter. Dette skaper en diskurs om at måten Mette-Marit forsvare familien sin på, virker uvanlig i sammenheng med europeiske kongefamilier. Samtidig sier Alexandersson også at hun forstår ønsket om å beskytte sønnen sin, noe som gjør denne fremstillingen mer mangfoldig.

4.4.3 Forholdet til Haakon og familiens betydning

I denne delen analyseres det tre artikler, hvorav én er publisert i NRK og to i VG.

Tabell 13. Nøkkelord knyttet til forholdet til Haakon og familiens betydning.

Antall	15	10	9	8	5	4	4	3	3
Ord	Haakon	familie	sammen	barn	kjærlighet	hjem	støtte	trygg	team

Ord som «*Haakon*», «*familie*» og «*sammen*» forekommer oftest i materialet. Dette kan være fordi artiklene i stor grad fokuserer på forholdet mellom Mette-Marit, Haakon og resten av familien. Samtidig bidrar ord som «*kjærlighet*», «*hjem*», «*støtte*», «*trygg*» og «*team*» til å skape et bilde av kronprinsessen som en nær og omsorgsfull famili person, der ekteskapet og familielivet framstilles som en viktig støtte i hennes offentlige og private liv.

Familiediskursen kommer også fram i artikler om forholdet mellom Mette-Marit, Haakon og resten av familien. I flere intervjuer blir Mette-Marit ikke bare fremstilt som kronprinsesse, men også som kone, mor og familieperson. Artiklene viser hvordan ekteskap og familieliv brukes i media for å skape et mer menneskelig bilde av henne.

Det første eksemplet er i artikkel VG.08.21a, hvor Mette-Marit og Haakon feirer 20-års bryllupsdag i et intervju med NRK. Mette-Marit beskriver forholdet sitt til kronprinsen med

ordene: «*Han så meg. Han forsto meg. Han var nysgjerrig. Og han holdt meg.*» Disse uttrykkene skaper en emosjonell og intim diskurs, hvor Haakon fremstilles som en trygg støtte i livet hennes. Samtidig viser de at forholdet deres ikke bare fremstilles som en kongelig representasjon, men som et ekte og nært partnerskap.

Diskursen om familie er også synlig i koronaperioden. I artikkel VG.09.20a beskriver Haakon hvordan familien tilbrakte mye tid sammen hjemme under karantenen. Ord og uttrykk som «*hjemmeskole*», «*hjemmekontor*» og «*veldig tett på hverandre*» skaper en diskurs der kongeparets familie fremstilles som en normal familie, som står overfor de samme utfordringene i karantenen som resten av befolkningen. Artikkelen nevner også at Mette-Marit er i en risikogruppe på grunn av lungefibrose, noe som gjør familiestøtte og samhold enda viktigere i denne perioden.

Diskursen fortsetter i intervjuet i artikkel NRK.08.23a, som ble publisert i anledning Mette-Marits 50-årsdag. Her reflekterer kronprinsessen over livet med Haakon og de store valgene de tok sammen. Hun sier om bryllupet og starten på forholdet deres: «*Jeg kan se tilbake og tenke: «At vi turte!»*». Samtidig beskriver hun Haakon som en «*veldig skjønn*», «*en snill pappa*» og understreker at de «*går skulder ved skulder*». Hun sier også at de på gode dager er «*et veldig godt team*». Disse formuleringene skaper en diskurs der forholdet deres vises som et forhold preget av omsorg, gjensidig støtte og delt ansvar. Intervjuet viser også en ny fase i familielivet, med barna som flytter hjemmefra. Mette-Marit innrømmer at hun «*gruer seg veldig*» denne endringen og beskriver hvordan hun savner hverdagen med barna. Ord som «*team*», «*familie*», «*takknemlighet*» og «*savne*» skaper en emosjonell diskurs der Mette-Marit fremstilles som både kone og mor, og der familien er en sentral del av personligheten hennes.

4.5 Skandaler, tillit og verdikonflikter

I ni artikler (fem publisert i NRK og fire i VG) fremstilles Mette-Marit i forbindelse med skandaler, offentlig kritikk og spørsmål om tillit. Diskursen kommer fram gjennom ord som for eksempel «*Epstein*», «*ansvar*», «*rolle*», «*kritikk*», «*tillit*» og «*verdier*». Artikkelen viser hvordan mediebildet av kronprinsessen i enkelte perioder blir mer kritisk og konfliktpreget.

4.5.1 Epstein-saken i 2019

I denne delen analyseres fire artikler, hvorav én er publisert i NRK og tre i VG.

Tabell 14. Nøkkelord knyttet til Epstein-saken i 2019.

Antall	21	9	8	5	5	6	4	6
Ord	Epstein	overgrep	ansvar	rolle	beklager	offentlig	undersøke	menneskehandel

Ord som «*Epstein*», «*overgrep*» og «*ansvar*» forekommer oftest i materialet. Dette kan være fordi artiklene i stor grad fokuserer på Mette-Marits tidligere kontakt med Jeffrey Epstein og de offentlige reaksjonene saken skapte. Samtidig bidrar ord som «*rolle*», «*offentlig*», «*undersøke*», «*beklager*» og «*menneskehandel*» til å skape et bilde av en kronprinsesse som må forklare og ta ansvar for tidligere valg og forbindelser.

Diskursen viser også hvordan saken utvikler seg fra å handle om privat kontakt til en bredere offentlig debatt om troverdighet, dømmekraft og kongefamiliens omdømme.

En av de mest alvorlige endringene i Mette-Marits omdømme i artiklene som er analysert, er hennes tidligere samhandling med den dømte seksualforbryteren Jeffrey Epstein. Saken kom frem i desember 2019, da det kom frem at kronprinsessen hadde møtt Epstein flere ganger mellom 2011 og 2013, flere år etter at han allerede var dømt for seksuelle overgrep og menneskehandel.

Saken kom frem i desember 2019, da det kom frem at kronprinsessen hadde møtt Epstein flere ganger mellom 2011 og 2013, flere år etter at han allerede var dømt for seksuelle overgrep og menneskehandel. Artikkelen VG.12.19a skriver at møtene fant sted i USA, blant annet hjemme hos Epstein, og også én gang i Oslo. I sin første offentlige uttalelse sier Mette-Marit: «*Jeg burde undersøkt Epsteins fortid nærmere, og beklager at jeg ikke gjorde det.*» Denne formuleringen skaper en diskurs der hun fremstilles som en offentlig person som innrømmer feil, men samtidig som en som må ta ansvar for konsekvensene av sine valg.

Denne saken fikk ikke bare oppmerksomhet i media, men fremprovoserte også reaksjoner fra organisasjoner som hjelper ofre for overgrep og menneskehandel (ROSA). I artikkelen

VG.12.19a kommenterer organisasjonen kronprinsessens kontakt med Epstein. En representant for organisasjonen sier at personer med en så synlig offentlig rolle har et spesielt ansvar for å etterforske hvem de er i kontakt med. Ord og uttrykk som «*stort ansvar*», «*offentlig rolle*» og «*undersøke*» skaper en diskurs der denne saken ikke bare blir sett på som en dårlig avgjørelse, men også som et spørsmål om hennes rolle og verdier.

4.5.2 Epstein-saken i 2026 og den største tillitskrisen

I denne delen analyseres det fem artikler, hvorav to er publisert i NRK og tre i VG.

Tabell 15. Nøkkelord knyttet til Epstein-saken i 2026 og den største tillitskrisen.

Antall	29	11	9	7	6	5	4	4
Ord	Epstein	kontakt	tillit	e-poster	skuffelse	dømmekraft	sannhet	krise

Ord som «*Epstein*», «*kontakt*» og «*tillit*» forekommer oftest i materialet. Dette kan være fordi artiklene i stor grad fokuserer på den fornyede oppmerksomheten rundt Mette-Marits forbindelse til Jeffrey Epstein og hvordan saken påvirker offentlighetens tillit til henne. Samtidig bidrar ord som «*e-poster*», «*skuffelse*», «*dømmekraft*», «*sannhet*» og «*krise*» til å skape et bilde av en kronprinsesse som står midt i en alvorlig omdømmekrise, der både hennes troverdighet og rolle i offentligheten blir satt spørsmål ved.

Den kritiske diskursen forsterkes i 2026, da Epstein-saken får ny oppmerksomhet gjennom offentliggjøringen av nye dokumenter. Disse dokumentene viste at kontakten mellom kronprinsesse Mette-Marit og Jeffrey Epstein var mer omfattende og dyptgående enn tidligere vist. Artikkel NRK.01.26a opplyser at de to hadde omfattende e-postkommunikasjon mellom 2011 og 2013, og at kronprinsessen er nevnt flere hundre ganger i de nye dokumentene. Det viser seg også at hun besøkte Epsteins hjem i Palm Beach, Florida, i flere dager. Ord og uttrykk som «*omfattende kontakt*», «*e-poster*», «*flere hundre ganger*» og «*Palm Beach*» skaper en diskurs om at denne saken ikke lenger fremstilles som et rent tilfeldig møte, men som et nærmere og mer langvarig forhold enn tidligere antatt. Dette får

folk til å stille spørsmål ved troverdigheten til forklaringene som kronprinsesse Mette-Marit og det norske kongelige slott har gitt.

Publiseringen av de nye dokumentene utløste raskt sterke reaksjoner, spesielt i Kristiansand og Sør-Norge, hvor Mette-Marit har sterke lokale bånd. I artikkel NRK.02.26a blir innbyggere i Kristiansand intervjuet, hvorav mange uttrykker skuffelse og overraskelse over kronprinsessens kontakt med Epstein. Et intervjuobjekt sier at hun alltid har sett opp til Mette-Marit fordi hun har virket modig og oppriktig, men nyhetene har endret på det. Saken beskrives også som en «*ripe i lakken*» for kronprinsessen. Ord og uttrykk som «*skuffelse*», «*tillit*» og «*alltid sett opp til henne*» skaper en diskurs der saken ikke bare påvirker Mette-Marits omdømme nasjonalt, men også hennes image som en kjent og respektert person i Sør-Norge.

Sterke reaksjoner kom også fra eksperter og personer som ble personlig berørt av Epsteins handlinger. I artikkel VG.02.26a sier omdømmeekspert Trond Blindheim at problemet ikke bare er at kronprinsessen hadde kontakt med Jeffrey Epstein, men også at nye nyheter og informasjon i 2026 ga inntrykk av at hele sannheten ikke hadde kommet frem før. Han bruker uttrykk som «*moralsk kontrakt*», «*institusjonelt havari*» og «*manglende institusjonell disiplin*» og argumenterer for at saken kan skade tilliten til kongehuset som institusjon. Et av Epsteins tidligere ofre, Marina Lacerda, uttrykker sin skuffelse i en artikkel NRK.02.26a.4 om kronprinsessens kontakt med Epstein og oppfordrer henne til å være ærlig og ta et tydelig ansvar overfor offentligheten. Ord og uttrykk som «*tillitsbrudd*», «*sannhet*», «*ansvar*» og «*dårlig dømmekraft*» skaper en diskurs der Epstein-saken ikke lenger fremstilles som bare nok en feil avgjørelse, men som den største tillitskrisen i Mette-Marits offentlige liv.

Samtidig oppsto det en motdiskurs i media, der noen offentlige personer forsvarte kronprinsessen. I en artikkel NRK.03.26a kritiserer forfatter Tore Renberg organisasjoner som sluttet å samarbeide med kronprinsessen etter at Epstein-dokumentene ble publisert. Han beskriver henne som «*et menneske som allerede ligger nede*» og peker på at hun samtidig står i en svært krevende livssituasjon med både sykdom og sterkt mediepress.

Kongefamilieekspert Ole-Jørgen Schulsrud-Hansen kaller situasjonen «*fordommer*». Dette skaper en annen diskurs, der kronprinsessen også fremstilles som en som er under sterkt offentlig press.

4.5.3 Verdikonflikter og dobbeltmoral

I denne delen analyseres det fire artikler, hvorav én er publisert i NRK og tre i VG.

Tabell 16. Nøkkelord knyttet til verdikonflikter og dobbeltmoral.

Antall	8	7	6	6	5	4	4	3
Ord	rolle	ansvar	verdier	kritikk	offentlig	omsorg	troverdighet	image

Ord som «rolle», «ansvar» og «verdier» forekommer oftest i materialet. Dette kan være fordi artiklene i stor grad fokuserer på forholdet mellom Mette-Marits offentlige rolle og hennes personlige valg. Samtidig bidrar ord som «kritikk», «offentlig», «troverdighet», «omsorg» og «image» til å skape et bilde av en kronprinsesse der handlingene hennes vurderes opp mot verdiene hun representerer i offentligheten. Diskursen viser også hvordan media setter spørsmål ved sammenhengen mellom hennes humanitære arbeid, offentlige image og kontakten med Jeffrey Epstein.

Denne diskursen utvikler seg videre i artikler der Mette-Marits offentlige verdier blir sammenlignet med hennes personlige valg. I artikkel NRK.12.19a.2 spør kulturkommentator Agnes Moxnes hvordan kronprinsessen kunne ha kommet i kontakt med Jeffrey Epstein, spesielt gitt hennes langvarige arbeid for unge kvinner, jenter og ofre for seksuelle overgrep. Artikkelen nevner hennes internasjonale arbeid med UNAIDS og Maverick Collective-initiativet⁶, som jobber for å styrke unge kvinners helse og muligheter.

Kommentatoren sier at kronprinsesse Mette-Marit har fått mye respekt for sitt lange arbeid og engasjement, og spør derfor hvordan hun kunne ha møtt Jeffrey Epstein flere ganger samtidig, som allerede var dømt for seksualforbrytelser mot mindreårige i 2008. Ord og uttrykk som «unge kvinner», «seksuelle overgrep», «langvarig engasjement» og «hvorfor visste ikke Slottet?» skaper en diskurs der kritikk ikke bare handler om dårlig dømmekraft, men også om at Mette-Marits offentlige verdier og personlige valg ikke alltid stemmer overens.

⁶ Maverick Collective – et nettverk av kvinner som bruker kapital, innflytelse og samarbeid for å skape en sunnere og mer rettferdig framtid (Maverick Collective, 2026).

En annen verdikonflikt er i mediedekningen av Mette-Marits sønn Marius Borg Høiby. I en artikkel NRK.08.24a bekrefter slottet at kronprinsesse Mette-Marit hadde personlig kontakt med den fornærmede kvinnen i voldssaken mot sønnen. Dette har utløst en offentlig debatt om hvor grensen går mellom morsrollen og rollen som offentlig representant for kongehuset. Juridisk rådgiver Anette Skjerven Arnkværn sier at slik kontakt ikke er uvanlig i slike situasjoner, så lenge den ikke brukes til å påvirke. Ord og uttrykk som «omsorg», «kontakt», «livskrise» og «offentlig ansvar» skaper en diskurs der Mette-Marit fremstilles som både en beskyttende mor og en offentlig person hvis personlige valg og handlinger blir nøye vurdert i media.

Kritikk av kronprinsessens offentlige image kan også sees i artikkel VG.12.17a. Artikkelen drøfter bruken av kronprinsessens image i en video om fenomenet «*white savior*», altså vestlige personer som fremstiller seg selv som hjelpere i møte med mennesker i utviklingsland. Videoen ble laget av AJ+ i forbindelse med SAIHs⁷ kampanje om etisk bruk av bilder fra utviklingsland på sosiale medier. Kampanjen kritiserte bilder der vestlige personer står i sentrum, mens menneskene fra utviklingsland blir fremstilt som hjelpeløse. I videoen ble et bilde av kronprinsesse Mette-Marit brukt som eksempel på dette fenomenet. Selv om SAIH forklarte at de ikke hadde valgt bildet selv, og slottet ikke ønsket å kommentere saken, bidro artikkelen til å skape en oppfatning der kronprinsesse Mette-Marits humanitære arbeid også ble sett på med mistenksomhet. Dette viser hvordan media noen ganger stiller spørsmål ved troverdigheten til hennes offentlige handlinger og motivene bak dem.

4.6 Oppsummering av utviklingen 2016–2026

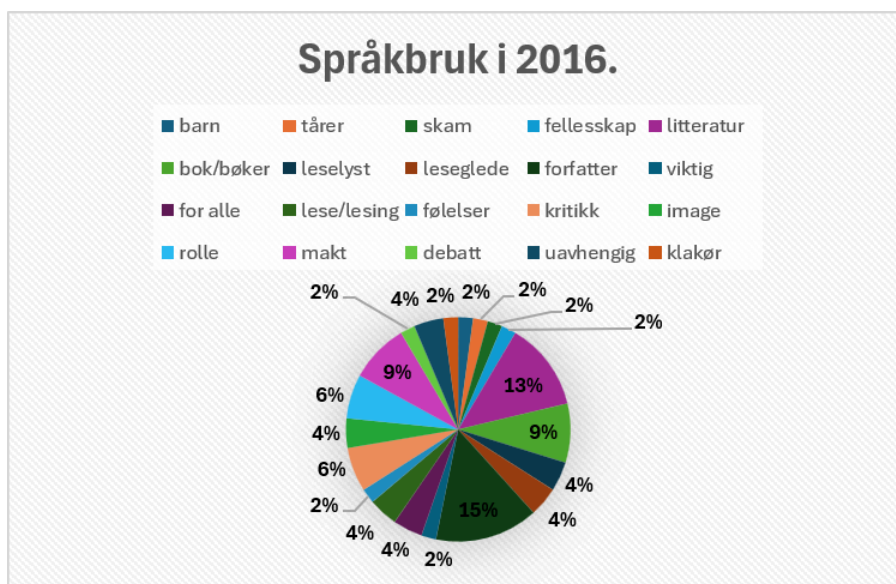
For å illustrere hvordan mediebildet av kronprinsesse Mette-Marit har utviklet seg over tid har det blitt presentert diagrammer for hvert år i analyseperioden 2016–2026.

Diagrammene viser hvor ofte nøkkelordene uttrykkene forekommer i de analyserte artiklene. Ordene ble valgt ut basert på diskursene, og de språklige mønstrene som gikk mest igjen i analysen, blant annet «omsorg», «kultur», «familie», «helse», «ansvar», «kritikk» og «tillit».

⁷ SAIH – en norsk solidaritetsorganisasjon som arbeider for høyere utdanning, akademisk frihet og menneskerettigheter gjennom samarbeid med studenter og organisasjoner i flere land (SAIH, 2026).

Det er viktig å merke seg at ikke alle nøkkelord forekommer i alle år i analyseperioden. Derfor varierer antallet ord i diagrammene, ettersom noen emner og ord bare forekommer i visse år eller i visse artiklene.

Diagrammene viser også hvordan mediefremstillingen av Mette-Marit endrer seg gjennom analyseperioden, fra større fokus på omsorg, kultur og familie til økt oppmerksomhet rundt sykdom, kritikk, ansvar og offentlige kontroverser i de senere årene.



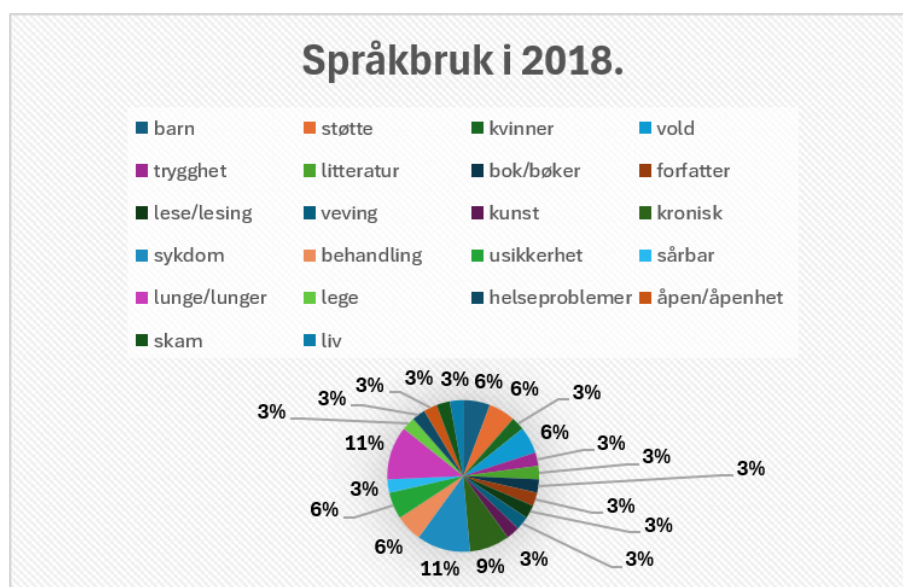
Figur 17. Språkbruk i 2016.

I begynnelsen av analyseperioden, i 2016, er språkbruken særlig knyttet til litteratur og kultur. Ordene «forfatter», «litteratur», «bok/bøker» og «makt» forekommer ofte i materialet, noe som viser at mediedekningen i stor grad fokuserer på Mette-Marits kulturelle rolle og offentlige posisjon.



Figur 18. Språkbruk i 2017.

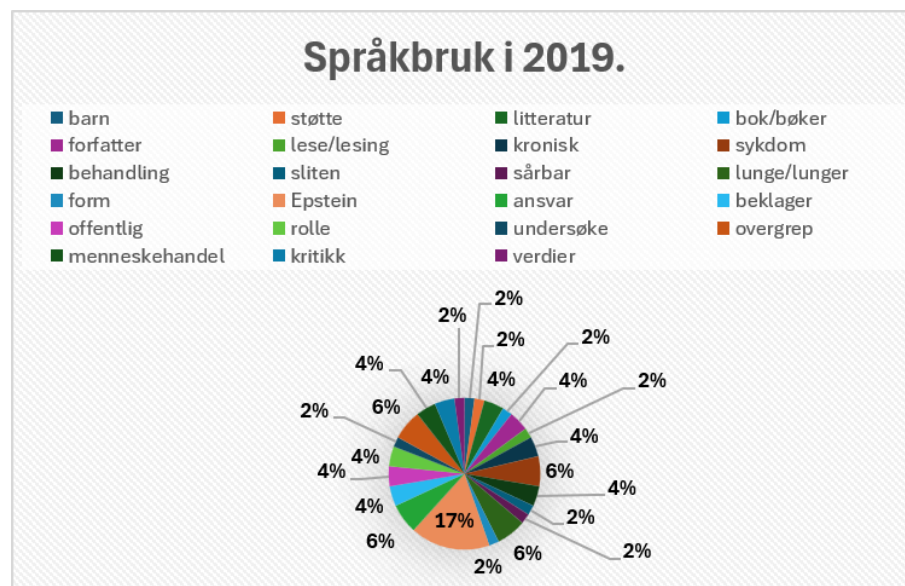
I 2017 er språkbruken særlig knyttet til barn, støtte, litteratur og kulturelt engasjement. Ord som «barn», «støtte», «litteratur» og «forfatter» forekommer ofte i materialet, noe som styrker diskursen om Mette-Marit som en samfunnsengasjert og kulturelt aktiv kronprinsesse.



Figur 19. Språkbruk i 2018.

I 2018 blir språkbruken i større grad knyttet til helse, sykdom og sårbarhet. Ord som «sykdom», «kronisk», «lunge/lunger» og «helseproblemer» forekommer ofte i materialet, noe

som viser at mediedekningen i stor grad fokuserer på Mette-Marits helse og hennes offentlige åpenhet om sykdommen.



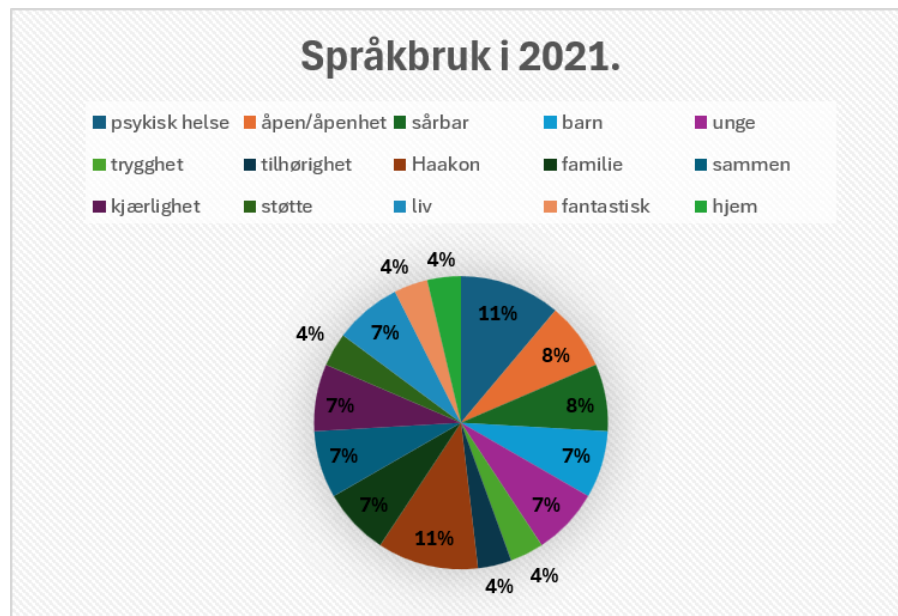
Figur 20. Språkbruk i 2019.

I 2019 blir språkbruken mer knyttet til kritikk, ansvar og offentlige kontroverser. Ord som «Epstein», «overgrep», «menneskehandel», «kritikk» og «undersøke» forekommer oftere i materialet, noe som viser at mediedekningen i større grad fokuserer på spørsmål om dømmekraft, ansvar og troverdighet i forbindelse med Epstein-saken.



Figur 21. Språkbruk i 2020.

I 2020 er språkbruken særlig knyttet til psykisk helse, fellesskap og familie. Ord som «*psykisk helse*», «*familie*», «*trygghet*» og «*åpenhet*» forekommer ofte i materialet, noe som viser at mediedekningen i større grad fokuserer på nærhet, omsorg og åpenhet rundt personlige og samfunnsmessige utfordringer.



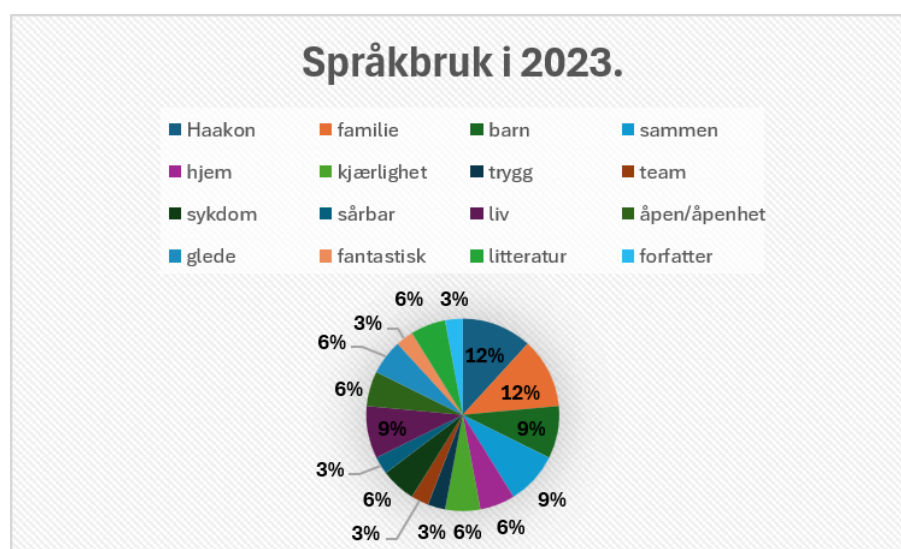
Figur 22. Språkbruk i 2021.

I 2021 blir språkbruken i større grad knyttet til psykisk helse, åpenhet og nære relasjoner. Ord som «*psykisk helse*», «*åpenhet*», «*familie*», «*kjærlighet*» og «*sammen*» forekommer ofte i materialet, noe som viser at mediedekningen i stor grad fokuserer på Mette-Marits personlige åpenhet, familieliv og følelsesmessige nærhet.



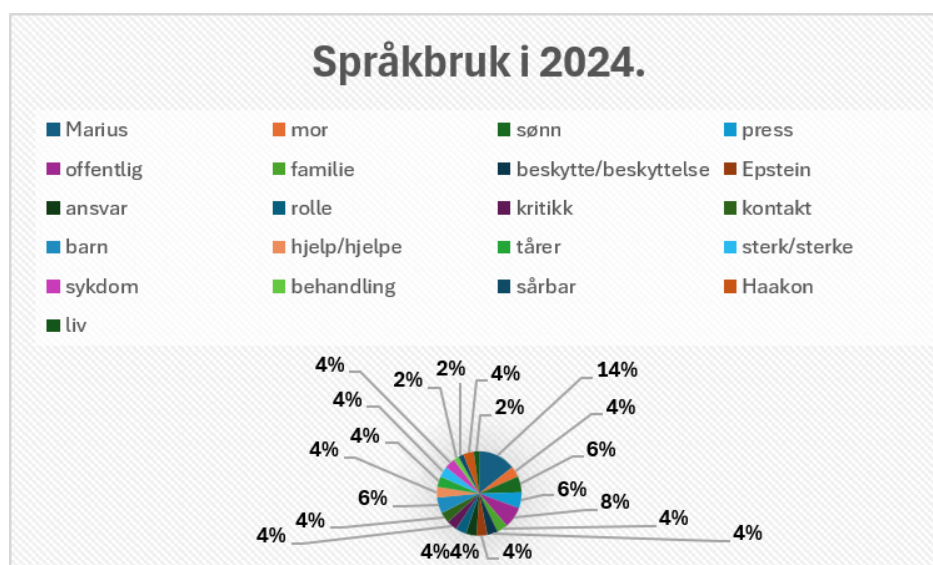
Figur 23. Språkbruk i 2022.

I 2022 blir språkbruken i større grad knyttet til kultur, litteratur og kreativt arbeid. Ord som «veving», «litteratur», «forfatter», «kultur» og «håndverk» forekommer ofte i materialet, noe som viser at mediedekningen i stor grad fokuserer på Mette-Marits kulturelle interesser og kreative engasjement.



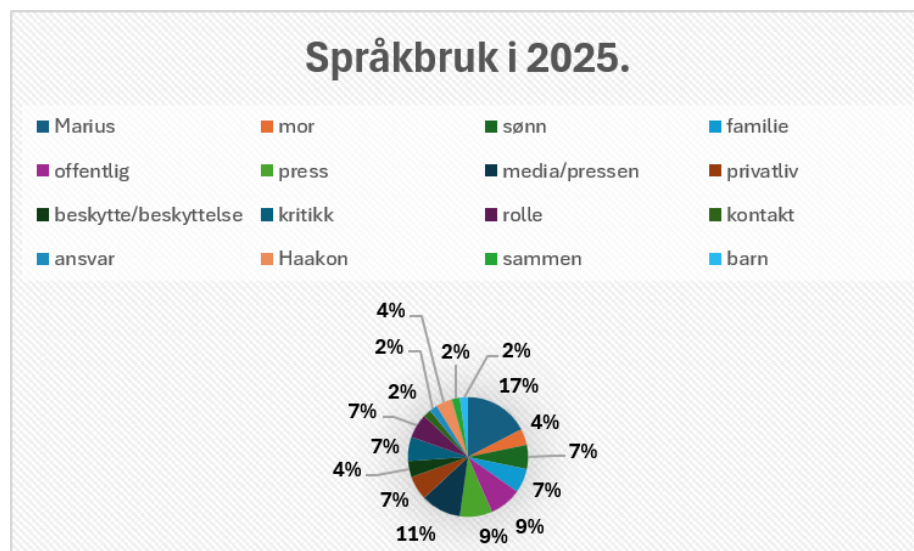
Figur 24. Språkbruk i 2023.

I 2023 blir språkbruken i større grad knyttet til familie, nærhet og relasjoner. Ord som «Haakon», «familie», «barn», «sammen» og «hjem» forekommer ofte i materialet, noe som viser at mediedekningen i stor grad fokuserer på Mette-Marits familieliv og hennes nære relasjon til kronprins Haakon og familien.



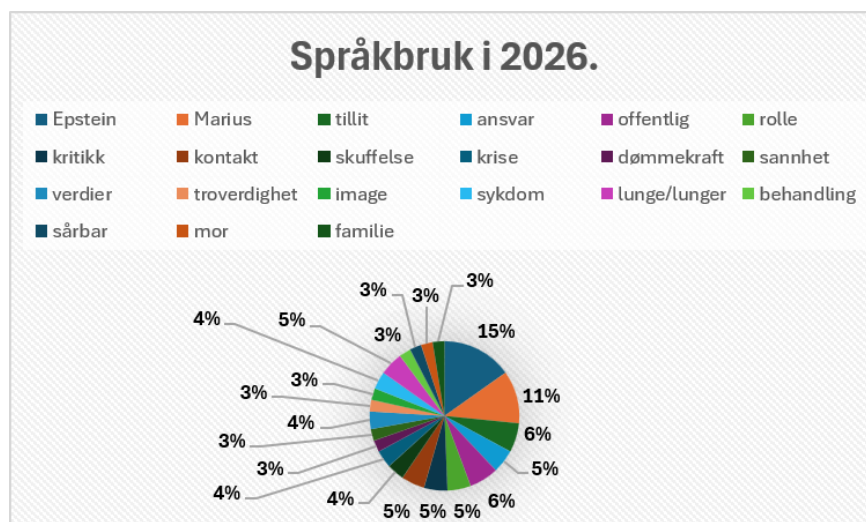
Figur 25. Språkbruk i 2024.

I 2024 blir språkbruken i større grad knyttet til offentlig press, familie og kritikk. Ord som «*Marius*», «*press*», «*kritikk*», «*beskytte/beskyttelse*» og «*Epstein*» forekommer ofte i materialet, noe som viser at mediedekningen i stor grad fokuserer på Mette-Marits rolle som mor, offentlig person og hennes tilknytning til ulike kontroverser.



Figur 26. Språkbruk i 2025.

I 2025 blir språkbruken fortsatt sterkt knyttet til familie, offentlig press og kritikk. Ord som «*Marius*», «*media/pressen*», «*offentlig*», «*kritikk*» og «*beskytte/beskyttelse*» forekommer ofte i materialet, noe som viser at mediedekningen fortsatt fokuserer på Mette-Marits rolle som mor og offentlig person i møte med mediepress og kontroverser.



Figur 27. Språkbruk i 2026.

I 2026 blir språkbruken i større grad knyttet til tillit, ansvar og offentlige kriser. Ord som «*Epstein*», «*Marius*», «*tillit*», «*kritikk*» og «*krise*» forekommer ofte i materialet, noe som viser at mediedekningen i stor grad fokuserer på spørsmål om troverdighet, offentlig ansvar og omdømme i forbindelse med ulike kontroverser.

5. Konklusjon og diskusjon

Målet med denne oppgaven var å undersøke hvordan NRK og VG fremstiller kronprinsesse Mette-Marit i perioden januar 2016–april 2026, og hvilke diskurser og språklige mønstre som preger mediefremstillingen av henne og hvordan denne fremstillingen har endret seg gjennom analyseperioden. Artiklene i den nevnte perioden ble analysert ved hjelp av diskursanalyse.

Forskningsspørsmålen som jeg stilte var:

- Hvordan blir kronprinsesse Mette-Marit fremstilt i NRK og VG i perioden januar 2016–april 2026?
- På hvilken måte har fremstillingen endret seg i løpet av denne perioden?
- Hvilke diskurser går igjen i artikler om Mette-Marit?

Analysen viste at fremstillingen av Mette-Marit har endret seg gjennom analyseperioden. Mange artikler fremstiller henne som en omsorgsfull, moderne og samfunnsengasjert figur gjennom temaene som humanitært arbeid, psykisk helse, litteratur og familie. Samtidig blir mediefremstillingen mer kritisk under visse perioder, spesielt i sakene som involverer Marius Borg Høiby og Jeffrey Epstein, der spørsmålet om tillit, ansvar og offentlig rolle blir sentrale.

Analysen viste også forskjeller mellom NRK og VG i hvordan Mette-Marit blir fremstilt. I NRK-artiklene blir hun oftere knyttet til samfunnsansvar, offentlige oppgaver og institusjonelle roller, mens VG i større grad fokuserer på privatliv, følelser, konflikter og personlige relasjoner. Disse forskjellene kommer fram gjennom både ordvalg, temaer og hvilke sider ved kronprinsessen som blir vektlagt i artiklene.

Under analysen identifiserte jeg fem sentrale diskurser:

Mette-Marit som:

1. Omsorgsfull kronprinsesse,
2. kulturelt engasjert kronprinsesse,
3. sårbar, men sterk kronprinsesse ,
4. beskyttende som mor
5. og til tider involvert i skandaler og tillitskriser kronprinsesse.

Dette viser at mediebildet hennes er komplekst, der flere diskurser eksisterer parallelt gjennom analyseperioden, samtidig som enkelte temaer og framstillinger blir mer dominerende i perioder preget av aktuelle hendelser og mediesaker.

Likevel viser denne oppgaven hvordan media ikke bare beskriver offentlige personer gjennom språk og ulike perspektiver, men også bidrar til å framheve bestemte sider ved dem i ulike perioder. Analysen viser at mediedekningen av Mette-Marit veksler mellom diskurser knyttet til omsorg, kultur og familie, og mer kritiske diskurser om sykdom, ansvar, troverdighet og offentlige kontroverser. Dette påvirker hvordan kronprinsessen og kongehuset framstår i offentligheten. Samtidig viser analysen at NRK og VG vektlegger ulike aspekter ved henne, noe som skaper forskjellige bilder av den samme personen i media.

Når jeg ser tilbake på oppgaven, finner jeg at problemstillingen i stor grad er besvart. Analysen tyder på at Mette-Marits mediebilde ikke forblir det samme hele tiden, men endrer seg over tid og påvirkes av personlige hendelser, samfunnsengasjement og offentlige kontroverser. Diskursanalyse har hjulpet til å synliggjøre både tilbakevendende språklige mønstre og hvordan ulike temaer brukes for å skape et bestemt bilde av kronprinsesse Mette-Marit.

Analysen viser også at flere diskurser eksisterer parallelt i mediedekningen. Selv i perioder preget av kritikk og kontroverser fortsetter tidligere diskurser om omsorg, kultur og samfunnsansvar å være synlige. Dette kan tyde på at mediebildet av Mette-Marit er bygget opp over lang tid, og at nye saker ikke fullstendig erstatter tidligere framstillinger, men heller legger nye lag til hennes offentlige image. Samtidig viser forskjellene mellom NRK og VG hvordan ulike medier kan framheve ulike sider ved den samme personen gjennom valg av språk, temaer og perspektiver.

Et viktig funn i analysen var hvordan forskjellene mellom NRK og VG kom fram gjennom valg av temaer, språk og perspektiver. NRK framstilte oftere Mette-Marit gjennom et mer nøytralt og formelt språk knyttet til samfunnsansvar og offentlige oppgaver, mens VG i større grad fokuserte på følelser, privatliv og konflikter. Dette viser hvordan ulike medier kan skape forskjellige bilder av den samme personen ved å framheve ulike sider av hennes offentlige og private rolle. Forskjellene kan også sees i sammenheng med medienes ulike funksjoner og målgrupper, der NRK som

allmennkringkaster legger større vekt på informasjon og offentlige oppgaver, mens VG i større grad prioriterer personlige historier og emosjonelt engasjement.

En observasjon som kom frem under analysen var motsetningen mellom Mette-Marits offentlige image og noen av de senere mediecasene, spesielt de som involverte sønnen Marius Borg Høiby og Jeffrey Epstein. Dette skapte diskurser der spørsmål om tillit, ansvar og troverdighet ble sentrale. Samtidig viste analysen at tidligere positive diskurser om hennes humanitære arbeid og samfunnsengasjement fortsatt påvirker hvordan hun oppfattes av publikum. Dette kan tyde på at Mette-Marit ikke blir vurdert bare ut fra enkelthendelser i de siste årene, men også ut fra et allerede etablert mediebilde som er bygget opp over tid.

Bacheloroppgaven min har også noen begrensninger. Analysen min er basert på utvalgte artikler fra to norske medier. Hadde større mengde av materiale eller flere mediekanaler blitt brukt i analysen, kunne det ha gitt et enda bredere bilde. Det kunne også vært relevant å sammenligne norske medier med internasjonale medier for å undersøke om Mette-Marit fremstilles forskjellig utenfor Norge.

Nye spørsmål dukket også opp under arbeidet. For eksempel kunne det ha vært interessant å studere hvordan leserne selv tolker slike medierepresentasjoner eller hvordan kronprinsesse Mette-Marit blir fremstilt på sosiale medier sammenlignet med tradisjonelle nyhetsmedier.

En annen mulig videreføring av prosjektet kunne være å undersøke hvordan andre medlemmer av den norske kongefamilien blir fremstilt i media, og om lignende diskurser går igjen der.

Denne bacheloroppgaven viser at media ikke bare beskriver offentlige personer, men også aktivt bidrar til å forme deres image, troverdighet og rolle i samfunnet. Dette gjør medienes rolle spesielt viktig når det gjelder personer som har en viktig offentlig rolle i samfunnet, som for eksempel kronprinsesse Mette-Marit.

Resümee

TARTU ÜLIKOOL

SKANDINAVISTIKA OSAKOND

Evaliisa Ender

Kronprinsesse Mette-Marits fremstilling i norske medier 2016–2026

Kroonprintsess Mette-Mariti kujutamine Norra meedias aastatel 2016–2026

Bakalaureusetöö

2026

Lehekülgede arv: 84

Antud bakalaureusetöö uurib, kuidas kaks Norra meediaväljaannet, NRK ja VG, kujutavad Norra kroonprintsess Mette-Maritit ajavahemikus jaanuar 2016 kuni aprill 2026. Töö keskendub sellele, kuidas meediaväljaanded kasutavad keelelisi ja temaatilisi võtteid, et kujundada avalikku kuvandit ühest Norra tuntumast avaliku elu tegelasest. Uurimus käsitleb, kuidas Mette-Mariti kujutamine muutub erinevate ühiskondlike, isiklike ja avalikkuses palju tähelepanu saanud sündmuste kaudu.

Töö teoreetilise aluse moodustab diskursianalüüs, mis võimaldab uurida, kuidas meedia loob ja vahendab erinevaid tähendusi läbi keelekasutuse, korduvate sõnade, teemade, tsitaatide ja erinevate meedia vaatenurkade.

Analüüsi käigus selgus, et NRK ja VG kasutavad Mette-Mariti kujutamisel erinevaid lähenemisi. NRK artiklid on üldiselt neutraalsemad ja ametlikumad, keskendudes sagedamini tema ametlikele kohustustele, ühiskondlikule vastutusele ja rollile Norra kuninglikus perekonnas. VG kasutab aga rohkem emotsionaalset ja isikukeskset lähenemist, kus suuremat tähelepanu saavad tema eraelu, perekondlikud suhted, terviseprobleemid ja avalikud konfliktid.

Bakalaureusetöö käigus tuvastati viis peamist diskursust: Mette-Marit kui hooliv ja modernne kroonprintsess, kultuuriliselt aktiivne kroonprintsess, haavatav kuid tugev avaliku elu tegelane, kaitsev ema ja pereinimene ning avaliku kriitika, skandaalide ja usalduskriisidega seotud isik. Need diskursused näitavad, et Mette-Mariti meediakuvand ei püsi kogu aeg samana, vaid muutub ajas vastavalt ühiskondlikele sündmustele ja meediakajastustele.

Analüüsi põhjal võib öelda, et meedia ei anna edasi ainult fakte, vaid mõjutab aktiivselt ka seda, kuidas inimesed avaliku elu tegelasi mõistavad ja hindavad. NRK ja VG täidavad erinevaid rolle, pakkudes lugejatele erinevaid vaatenurki samale inimesele.

Metoodiliselt on töö piiratud valitud artiklite analüüsiga ning tulemused ei ole täielikult üldistatavad kogu Norra meediapildile. Siiski pakub uurimus väärtuslikku ülevaadet sellest, kuidas kaks tuntud Norra meediaväljaannet kujundavad kroonprintsess Mette-Mariti avalikku kuvandit.

Annotatsioon

Bakalaureusetöö eesmärk on uurida, kuidas NRK ja VG kujutavad kroonprintsess Mette-Maritit Norra meedias aastatel 2016–2026. Töö põhineb diskursianalüüsil ning analüüsib 86 artiklit, millest 47 pärinevad NRK-st ja 39 VG-st. Töö keskendub sellele, milliseid keelelisi väljendusviise, korduvaid teemasid ja meediavõtteid kasutatakse Mette-Mariti avaliku kuvandi kujundamisel ning kuidas need võivad mõjutada avalikkuse arusaama temast. Analüüsi käigus tuvastati viis peamist diskursust: hooliv ja modernne kroonprintsess, kultuuriliselt aktiivne kroonprintsess, haavatav kuid tugev avaliku elu tegelane, kaitsev ema ja pereinimene ning skandaalide ja usalduskriisidega seotud avalik isik. Tulemused näitavad, et NRK kasutab sagedamini neutraalset ja institutsionaalset keelt, samas kui VG keskendub rohkem emotsioonidele, eraelule ja konfliktidele.

Märksõnad:

kroonprintsess Mette-Marit, Norra kuningakoda, meediakuvand, diskursusanalüüs, NRK, VG, keelekasutus, meediadiskursused, avalik kuvand, Norra meedia

Litteraturliste

Andersen, M. M., og Pedersen, S. (2024). *Fløde-tv og fællesskaber: En analyse af mediedækningen af det danske tronskifte*.

Arendt, F. (2023). *Media stereotypes, prejudice, and preference-based exposure*. *Journal of Communication*. Tilgjengelig fra: <https://academic.oup.com/joc/article/73/5/463/7190600> (Hentet: 30. mars 2026)

AUF. (2026). *Om AUF*. Tilgjengelig fra: <https://auf.no/om-auf> (Hentet: 17. mai 2026)

Aurora Verksted. (2026). *Aurora Verksted*. Tilgjengelig fra: <https://www.aurora-verksted.no/> (Hentet: 20. mai 2026)

BBC. (2001). *Norway's future princess says sorry*. Tilgjengelig fra: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/1504492.stm> (Hentet: 25. mars 2026)

Bjurstrøm, A., og Wernersen, C. (2018). *Kronprinsesse Mette-Marit rammet av kronisk lungesykdom*. NRK. Tilgjengelig fra: <https://www.nrk.no/norge/kronprinsesse-mette-marit-rammet-av-kronisk-lungesykdom-1.14263003> (Hentet: 23. mai 2026)

Det norske kongehus. (2026). *Monarkiet*. Tilgjengelig fra: <https://www.kongehuset.no/monarkiet> (Hentet: 31. mars 2026)

Det norske kongehus. (2026). *Norges kronprinsesse*. Tilgjengelig fra: <https://www.kongehuset.no/kongehuset/hennes-kongelige-hoyhet-kronprinsessen/norges-kronprinsesse> (Hentet: 31. mars 2026)

Det norske kongehus. (2014). *Tar litteraturtoget*. Tilgjengelig fra: <https://www.kongehuset.no/nyheter/tar-litteraturtoget> (Hentet: 20. mai 2026)

Eide, M., og Garvik, O. (2026). *VG*, i *Store norske leksikon*. Tilgjengelig fra: <https://snl.no/VG> (Hentet: 2. april 2026)

Enli, G., Smith-Meyer, T., og Syvertsen, T. (2026). *NRK*, i *Store norske leksikon*. Tilgjengelig fra: <https://snl.no/NRK> (Hentet: 2. april 2026)

Forr, G. (2026). *Harald V*, i *Store norske leksikon*. Tilgjengelig fra: https://snl.no/Harald_5 (Hentet: 16. april 2026)

Grimnes, O. K., og Dørum, K. (2026). *Haakon VII*, i *Store norske leksikon*. Tilgjengelig fra: https://snl.no/Haakon_7 (Hentet: 16. april 2026)

Haraldsen, S., og Moreau, H. N. (2025). *Kronprins Haakon om Marius-boka: – Har ikke tenkt til å si så mye om det nå*. NRK. Tilgjengelig fra: https://www.nrk.no/buskerud/kronprins-haakon-om-marius-boka_-_har-ikke-tenkt-til-a-si-sa-mye-om-det-na-1.17623439 (Hentet: 20. mai)

Heir, T., Stang, L., Ryste, M. E., Njølstad, O., Refsdal, N. O., og Kärki, F. U. (2026). *Terrorangrepene i Norge 22. juli 2011*, i *Store norske leksikon*. Tilgjengelig fra: https://snl.no/terrorangrepene_i_Norge_22._juli_2011 (Hentet: 17. mai 2026)

Helljesen, V., Oulie-Hauge, P., og Skrede, K. M. (2026). *Kronprinsesse Mette-Marit om Epstein: – Jeg ble manipulert og lurt*. NRK. Tilgjengelig fra: https://www.nrk.no/norge/kronprinsesse-mette-marit-om-epstein_-_jeg-ble-manipulert-og-lurt-1.17817389 (Hentet: 16. april 2026)

Johannesen, H. S. (2001). *Å skape en kronprinsesse: Merkevaren Mette-Marit – fra anonym alenemor til ikon og prinsesse*, i *Scandinavian University Press*. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.18261/ISSN0805-9535-2001-02-11>

Jönsson, M., og Lundell, P. (2009). *Media and Monarchy in Sweden*.

Kalmus, V. (2015). *Diskursusanalüüs*. Tilgjengelig fra: <https://samm.ut.ee/diskursusanalüüs/> (Hentet: 16. mai 2026)

Laugen, S. T. (2004). *Bittert oppgjør*. VG. Tilgjengelig fra: <https://www.vg.no/nyheter/i/Rxb4KJ/bittert-oppgjor> (Hentet: 25. mars 2026)

Maverick Collective. (2026). *About Maverick Collective*. Tilgjengelig fra: <https://maverickcollective.org/> (Hentet: 20. mai 2026)

NRK. (2024). *Kronprinsessen: – Håper å inspirere folk til å lese mer*. Tilgjengelig fra: https://www.nrk.no/nyheter/kronprinsessen_-_haper-a-inspirere-folk-til-a lese-mer-1.16922630 (Hentet: 20. mai 2026)

- Norsk Telegrambyrå. (2012). *Mette-Marit åpnet kvinnesenter*. Tilgjengelig fra: <https://www.nrk.no/sorlandet/mette-marit-apnet-kvinnesenter-1.8031587> (Hentet: 30. mars 2026)
- SAIH. (2026). *Who we are*. Tilgjengelig fra: <https://www.saih.no/en/who-we-are> (Hentet: 20. mai 2026)
- Skrede, K. M. (2011). *Sterkt møte for kronprinsparet*. NRK. Tilgjengelig fra: <https://www.nrk.no/urix/sterkt-mote-for-kronprinsparet-1.7594240> (Hentet: 30. mars 2026)
- Svennevig, J. (2003). *Språklig samhandling: Innføring i kommunikasjonsteori og diskursanalyse*. s. 82–111, 223–231.
- Sællmann, S. K., Henden, A. S., Bulien, L. A. N., og Sødal, V. (2026). *Sørlendirer skuffet over Mette-Marit: – Alltid sett opp til henne*. Tilgjengelig fra: https://www.nrk.no/sorlandet/sorlendirer-er-skuffet-over-mette-marit_-_alltid-sett-opp-til-henne-1.17752299#authors--expand (Hentet: 31. mars 2026)
- Thorsen, D. E., og Arntzen, J. G. (2026). *Monarki*, i *Store norske leksikon*. Tilgjengelig fra: <https://snl.no/monarki> (Hentet: 31. mars 2026)
- Thuesen, N. P., Thorsnæs, G., og Røvik, S. (2026). *Norge*, i *Store norske leksikon*. Tilgjengelig fra: <https://snl.no/Norge> (Hentet: 20. mai 2026)
- UNAIDS. (2026). *About UNAIDS*. Tilgjengelig fra: <https://www.unaids.org/en/howeare/about> (Hentet: 17. mai 2026)

Vedlegg 1 Artikler fra NRK

Kode	Lenke	Dato	Forfatter	Emne
NRK.04.26a	https://www.nrk.no/norge/for-verret-helsesituasjon_-kronprinsesse-mette-marit-med-pustehjelp-pa-jobb-for-forste-gang-1.17841510	10.04.2026	Vilde Helljesen, Kristi Marie Skrede, Daniel Eriksen, Mette Kristensen, Frida Wattne Lindland og Lars Martin Hunstad	Mette-Marit deltok på et offisielt arrangement der hun for første gang brukte synlig pustehjelp på jobb, noe som viser hvor alvorlig lungesykdommen hennes har blitt, samtidig som hun fortsatt møter opp og gjennomfører oppgaver
NRK.03.26a.3	https://www.nrk.no/sorlandet/folk-i-mette-marits-hjemby-kristiansand-reagerer-etter-intervjuet-1.17817763	20.03.2026	Amalie Sande Henden og Siv Kristin Sællmann	Flere personer i Kristiansand reagerer på Mette-Marits intervju om Epstein, og at mange er usikre på forklaringen hennes og har fått mindre tillit til henne
NRK.03.26a.2	https://www.nrk.no/norge/kronprinsesse-mette-marit-om-epstein_-jeg-ble-manipulert-og-lurt-1.17817389	20.03.2026	Vilde Helljesen, Petter Oulie-Hauge og Kristi Marie Skrede	Mette-Marit ga et intervju til NRK – hun sa at hun ble manipulert og lurt av Epstein, og at hun angrer på kontakten og tar ansvar for at

				hun ikke sjekket ham bedre
NRK.03.26a	https://www.nrk.no/rogaland/tore-renberg-forsvarer-kronprinsessen_-sparker-et-menneske-som-allerede-ligger-nede-1.17814676	18.03.2026	Simon Elias Vik Bogen, Even Hye Tytlandsvik Barka, Øystein Ellingsen og Anett Johansen Espeland	Forfatter Tore Renberg forsvarer Mette-Marit og mener det er urettferdig å kritisere henne så hardt når hun allerede er i en vanskelig situasjon
NRK.02.26a.4	https://www.nrk.no/norge/kronprinsessen-til-nrk-om-epstein-ofrene_-bade-som-kvinne-og-mor-stotter-jeg-dem-1.17773982	17.02.2026	Benjamin Vorland Andersrød, Even Hæhre Hammersvik, Julia Kirsebom Thommessen, Eskil Wie Furunes, Espen Aas og Åsa Vartdal	Mette-Marit uttrykker sterk støtte til Epstein-ofrene, sier hun er rystet over historiene deres, og erkjenner at hun burde ha undersøkt ham bedre
NRK.02.26a.3	https://www.nrk.no/norge/kronprinsesse-mette-marit-om-epstein-kontakten_-unnskyld-til-alle-dere-jeg-har-skuffet-1.17758708	06.02.2026	Vilde Helljesen, Kristi Marie Skrede og Ismail Burak Akkan	Mette-Marit beklager sin tidligere kontakt med Jeffrey Epstein og sier unnskyld til alle hun har skuffet, samtidig som hun erkjenner at hun viste dårlig dømmekraft og tar ansvar for det

NRK.02.26a.2	https://www.nrk.no/norge/hun-skal-ha-sendt-bildet-av-kronprinsesse-mette-marit-til-jeffrey-epstein-etter-besoket-i-palm-beach-1.17752650	03.02.2026	Even Hæhre Hammersvik	Etter besøket i Palm Beach skal en kvinne ha sendt bilder av Mette-Marit til Jeffrey Epstein via e-post, noe som kommer frem i nylig publiserte dokumenter
NRK.02.26a	https://www.nrk.no/sorlandet/sorlendinger-er-skuffet-over-mette-marit_-_-alltid-sett-opp-til-henne-1.17752299	02.02.2026	Siv Kristin Sællmann, Amalie Sande Henden, Lina Angelique Nodland Bulien og Viktor Sødal	Mange mennesker i Sørlandet er skuffet over Mette-Marit etter Epstein-saken, fordi de tidligere hadde stor tillit til henne, men nå er mer usikre
NRK.01.26a	https://www.nrk.no/norge/kronprinsesse-mette-marit-ga-jeffrey-epstein-tips-til-konejakt-1.17750406	31.01.2026	Isabel Müller Eidhamar og Benjamin Vorland Andersrød	Kronprinsesse Mette-Marit hadde omfattende kontakt med Jeffrey Epstein
NRK.12.25a.3	https://www.nrk.no/sorlandet/hyller-mette-marit-for-openhet-trur-det-kan-bidra-til-a-redde-liv-1.17702079	21.12.2025	Norsk Telegrambyrå	Mette-Marit blir hyllet for sin åpenhet om lungesykdommen, fordi det kan bidra til økt bevissthet om organdonasjon og få flere til å ta stilling til donorvalg, noe som i siste instans kan redde liv

NRK.12.25a.2	https://www.nrk.no/norge/stat-sminister-jonas-gahr-store-om-mette-marits-lungesykdom-1.17698895	19.12.2025	Silja Björklund Einarsdóttir, Vilde Helljesen, Valentina Baisotti, Helga Tunheim, Isabel Müller Eidhamar og Mats Rønning	Statsminister Jonas Gahr Støre uttrykker støtte til Mette-Marit og roser henne for å være åpen om sykdommen sin, samtidig som han understreker at hun har hele nasjonen i ryggen i en vanskelig situasjon
NRK.12.25a	https://www.nrk.no/norge/kronprinsessen-apen-om-dramatisk-forverring-av-sykdommen_-_-har-gatt-raskere-enn-jeg-hadde-hapet-1.17699020	19.12.2025	Vilde Helljesen, Kristi Marie Skrede og Ismail Burak Akkan	Mette-Marit sier at lungesykdommen hennes har forverret seg dramatisk og utviklet seg raskere enn både hun og legene hadde håpet, noe som gjør situasjonen mer alvorlig og krevende for henne
NRK.11.25a	https://www.nrk.no/norge/se-og-hor-trio-kritiserer-kronprinsesse-mette-marit-i-ny-bok-om-marius-borg-hoiby-1.17649516	12.11.2025	Mathias Revheim-Rafaels en og Marie Skrede	En bok fra Se og Hør-journalister retter sterk kritikk mot Mette-Marit og hennes rolle som mor i forbindelse med sønnen Marius Borg Høiby, noe som har skapt debatt om både mediedekning og

				kongehusets håndtering av saken
NRK.05.25a	https://www.nrk.no/sorlandet/mette-marit-apnet-europakonferansen-og-barnefilmfestivalen-1.17404985	05.05.2025	Heidi Ditlefsen og Jon Gelius	Mette-Marit åpnet Europakonferansen i Kristiansand, der hun løftet frem betydningen av demokrati og menneskerettigheter, og deltok deretter på Barnefilmfestivalen som hun har vært beskytter for siden 2006
NRK.12.24a	https://www.nrk.no/norge/kronprinsparet_-vi-har-i-lengre-tid-fatt-profesjonell-hjelp-fra-helsevesenet-1.17178042	25.12.2024	Vilde Helljesen, Kristi Marie Skrede, Geirr Larsen og Henrik Myhr Nielsen	Mette-Marit og kronprins Haakon sier at de over lengre tid har fått profesjonell hjelp fra helsevesenet for å håndtere en krevende familiesituasjon, og understreker at de har tatt situasjonen på alvor
NRK.10.24a	https://www.nrk.no/norge/kronprinsesse-mette-marit-startar-behandling-for-kronisk-lungesjukdom-1.17080046	11.10.2024	Fathia Mahmoud Farah og Ismail Burak Akkan	Mette-Marit startet behandling for sin kroniske lungesykdom lungefibrose, som innebærer oppfølging,

				tester og tiltak for å håndtere en sykdom som gradvis svekker pusteevnen
NRK.08.24a.2	https://www.nrk.no/norge/krisesentersekretariatet-hapar-mette-marit-held-fram-stotta-si-i-kampen-mot-vald-mot-kvinne-1.17002738	14.08.2024	Annvor Seim Vestrheim og Johanna Hauge	Krisesentersekretariatet uttrykker håp om at Mette-Marit vil fortsette sitt engasjement og støtte i arbeidet mot vold mot kvinner, som hun lenge har vært en viktig talsperson for
NRK.08.24a	https://www.nrk.no/norge/politiet-har-komme-med-meir-informasjon-om-hoiby-saka-1.17000570	13.08.2024	Hedda Kurseth, Geir Bjarte Hjetland, Julia Kirsebom Thommessen, Sverre Holm-Nilsen, Ola Mjaaland, Julianne Flølo, Simon Solheim, Milana Knežević og Hanna Johre	Mette-Marit sin sønn Marius Borg Høiby er siktet i en voldssak, og politiet har gitt noe mer informasjon om hendelsen, blant annet at den fant sted i en leilighet i Oslo og førte til etterforskning og pågrepelse, men de er fortsatt tilbakeholdne med detaljer mens saken pågår
NRK.06.24a	https://www.nrk.no/norge/kronprinsesse-mette-marit-og-franske-forfatter-virginie-despent	16.06.2024	Hans Ivar Moss Kolseth og Kristi Marie Skrede	Mette-Marit deltok på litteraturtoget der hun kom godt overens med den franske

	es-fann-tonen-pa-litteraturtog-et-1.16924361			forfatteren Virginie Despentès, og uttrykte stor beundring for hennes måte å skildre mennesker på som står utenfor samfunnet
NRK.01.24a	https://www.nrk.no/urix/tok-till-tarene-etter-mote-med-gaza-arbeidere_-_rystende-historier-1.16730871	25.01.2024	Vilde Helljesen, Kristi Marie Skrede og Geirr Larsen	Mette-Marit ble rørt til tårer etter å ha møtt hjelpearbeidere fra Gaza, som fortalte sterke og rystende historier om krig, lidelse og vanskelige forhold i området
NRK.11.23a	https://www.nrk.no/norge/kronprinsparet-om-krisene-da-de-ble-kjaerester-gjor-meg-fortsatt-sint-1.16620759	02.11.2023	Vilde Helljesen	Mette-Marit forteller at forholdet til kronprins Haakon var preget av sterke kriser og offentlig press i starten, og at hun fortsatt kan kjenne på sinne når hun tenker tilbake på hvordan hun måtte stå til ansvar for fortiden sin i offentligheten
NRK.09.23a	https://www.nrk.no/norge/kronprinsesse-mette-marit-er-syk-meldt-1.16557098	14.09.2023	Vilde Helljesen og Kristi Marie Skrede	Mette-Marit ble sykmeldt fra sine offisielle oppgaver på grunn av helseproblemer og

				måtte avlyse eller utsette planlagte aktiviteter i en periode
NRK.08.23a.2	https://www.nrk.no/vestfoldogtelemark/opplever-mette-marit-effekt-i-rauland_-stor-interesse-for-vevkurs-1.16524901	27.08.2023	Randi Berdal Hagen og Håkon Lie	Mette-Marit sitt engasjement for veving har ført til økt interesse for håndverk, og i Rauland opplever de en tydelig økning i påmeldinger til vevkurs som følge av dette
NRK.08.23a	https://www.nrk.no/norge/xl/kronprinsesse-mette-marit-fyller-50_-jeg-kan-se-tilbake-og-tenke_-at-vi-turte_-1.16500222	19.08.2023	Vilde Helljesen og Kristi Marie Skrede	I dette intervjuet i forbindelse med at Mette-Marit fyller 50 år, reflekterer hun over livet sitt og sier at hun kan se tilbake og være stolt av at hun og kronprins Haakon turte å stå i utfordringer og ta valg som har formet livet deres
NRK.12.22a	https://www.nrk.no/norge/kronprinsparet-fyller-50-neste-ar_-gruer-meg-sann-til-barnaskal-ut-av-huset-1.16230407	27.12.2022	Vilde Helljesen, Kristi Marie Skrede og Geirr Larsen	Mette-Marit og kronprins Haakon, som nærmer seg 50 år, sier at de ikke er så opptatt av jubileet,

				men at de gruer seg til den dagen barna flytter ut, fordi familielivet betyr svært mye for dem
NRK.09.22a	https://www.nrk.no/norge/kronprinsesse-mette-marit-matte-avbryte-offisielt-besok-1.16118596	27.09.2022	Svein Vestrum Olsson	Mette-Marit måtte avbryte et offisielt besøk etter å ha blitt dårlig som følge av bivirkninger fra medisiner hun bruker for sin kroniske lungesykdom
NRK.07.22a	https://www.nrk.no/norge/kronprinsesse-mette-marit-doner-er-kjolen-til-nasjonalmuseet-1.16022809	01.07.2022	Vilde Helljesen og Kristi Marie Skrede	Mette-Marit donerte kjolen hun bar under åpningen av Nasjonalmuseet til museet, slik at den kan bevares som en del av norsk kultur- og designhistorie
NRK.05.22a	https://www.nrk.no/presse/h.k.h.-kronprinsesse-mette-marit-er-hoy-beskytter-for-tv-aksjonen-1.15974920	23.05.2022	Heidi Gjestad Frogg	Mette-Marit er høy beskytter for TV-aksjonen og bidrar til å skape engasjement og mobilisere befolkningen til å delta og støtte innsamlingsarbeidet

NRK.08.21a.2	https://www.nrk.no/norge/kronprinsparet-gift-i-20-ar--mautsette-feiringen-etter-koronas-mitte-i-familien-1.15622104	25.08.2021	Metsik Helljesen og Kristi Marie Skrede	Mette-Marit og kronprins Haakon markerer 20 år som ektepar, der forholdet deres beskrives som nært, sterkt og preget av gjensidig støtte gjennom både gode og krevende perioder
NRK.08.21a	https://www.nrk.no/kultur/mette-marit-om-haakon_-han-sa-meg.-han-forsto-meg.-1.15598169	06.08.2021	Oddvin Aune	Mette-Marit sier at forholdet til kronprins Haakon er bygget på at han virkelig så og forsto henne, noe hun fremhever som avgjørende for deres sterke og varige forhold
NRK.06.21a	https://www.nrk.no/norge/kronalei-kronprinspar_-godt-a-komme-ut-og-lufte-vettet-1.15519575	02.06.2021	Vilde Helljesen og Kristi Marie Skrede	Mette-Marit og kronprins Haakon deltok i en utendørs aktivitet sammen med ungdom, der de uttrykte at det var godt å komme seg ut og være i aktivitet etter en krevende periode med pandemi
NRK.12.20a	https://www.nrk.no/norge/kronprinsesse-mette-marit_-frem	25.12.2020	Mette Kristensen og Atle Bjurstrøm	Mette-Marit sier at det fortsatt er tungt å snakke om Ari Behns

	deles-tungt-a-snakke-om-ari-b ehns-dod-1.15290177			død, fordi hun sto ham nær og tapet har vært svært vanskelig for familien å bearbeide
NRK.10.20a	https://www.nrk.no/kultur/mette-marit-kaller-birgit-skarstein-et-forbilde-pa-instagram-1.15216521	27.10.2020	Julia Kirsebom Thommessen og Erlend Kinn	Mette-Marit kaller Birgit Skarstein et forbilde på Instagram og løfter frem hennes styrke, holdninger og evne til å inspirere andre
NRK.04.20a	https://www.nrk.no/norge/kronprinsesse-mette-marit-oppfordrer-folket-til-a-ta-ansvar-for-hverandre-i-koronakrisa-1.14996719	28.04.2020	Kristi Marie Skrede og Camilla Wernersen	Mette-Marit oppfordret befolkningen til å ta ansvar for hverandre under koronakrisen ved å vise omtanke, følge smittevernråd og bidra til fellesskapet i en vanskelig tid
NRK.12.19a.2	https://www.nrk.no/ytring/agnes-moxnes-kommenterer-kronprinsessens-kontakt-med-epstein-1.14806594	03.12.2019	Agnes Moxnes	Agnes Moxnes mener at Mette-Marits tidligere kontakt med Jeffrey Epstein har utviklet seg til en alvorlig tillitskrise for kongefamilien, og både åpenhet og håndteringen av saken

				offentlig blir stilt spørsmål ved
NRK.12.19a	https://www.nrk.no/norge/mette-marit-beklager_-motte-jeffrey-epstein-flere-ganger-1.14805063	02.12.2019	Anders Brekke, Iselin Øverbø og Sigrid Sollund	Mette-Marit beklaget i 2019 at hun hadde møtt Jeffrey Epstein flere ganger, og sa at hun burde ha undersøkt bakgrunnen hans bedre
NRK.10.19a	https://www.nrk.no/urix/mette-marit-om-lungesykdommen-krevende-a-sta-pa-den-offentlige-scenen-igjen-1.14741557	14.10.2019	Vilde Helljesen og Kristi Marie Skrede	Mette-Marit sier at det er krevende å stå på den offentlige scenen igjen fordi både sykdommen og den belastende situasjonen rundt familien har gjort perioden svært vanskelig for henne
NRK.09.19a	https://www.nrk.no/kultur/kronprinsessen-i-ny-bok_-vi-trenger-ikke-vaere-redd-for-livet-1.14685915	03.09.2019	Petter Pettersen og Kristi Marie Skrede	Mette-Marit medvirker i en ny bok der hun formidler et budskap om at man ikke trenger å være redd for livet, og reflekterer over hvordan litteratur og personlige historier kan gi håp og mening
NRK.10.18a	https://www.nrk.no/norge/kro	24.10.2018	Atle Bjurstrøm	Mette-Marit er

	nprinsesse-mette-marit-rammet-av-kronisk-lungesykdom-1.14263003		og Camilla Wernersen	rammet av en kronisk lungesykdom (lungefibrose) som påvirker pusteevnen hennes og gjør at hun må tilpasse både hverdagen og sine offentlige oppgaver
NRK.06.18a	https://www.nrk.no/sorlandet/mette--marit-besokte-stine-sofie-senteret-1.14083214	13.06.2018	Heidi Ditlefsen	Mette-Marit besøkte Stine Sofie-senteret, der hun møtte barn og familier som har vært utsatt for vold og overgrep, og viste støtte til arbeidet med å gi dem trygghet og hjelp
NRK.11.17a	https://www.nrk.no/urix/kronprinsesse-mette-marit-preget-etter-mote-med-pasient-1.13769823	08.11.2017	Kristi Marie Skrede og Pedja Kalajdzic	Mette-Marit ble sterkt preget etter et møte med en pasient, der hun ble følelsesmessig berørt av pasientens historie og situasjon
NRK.06.17a.2	https://www.nrk.no/sorlandet/roser-kronprinsesse-mette-marits-litteraturtog-1.13553074	09.06.2017	Kari Løberg Skår og Siv Kristin Sællmann	Mette-Marits litteraturtog får mye ros, og at prosjektet blir sett på som viktig for å fremme lesing og litteratur i Norge

NRK.06.17a	https://www.nrk.no/sorlandet/forfatter-kritiserer-kronprinsessens-litteraturtog-1.12981785	03.06.2017	Magnus Lutnæs Aas	En forfatter kritiserer Mette-Marit sitt litteraturtog og mener det i liten grad bidrar til å styrke norsk litteratur, mens kritikken blir avvist fra arrangørhold
NRK.01.17a	https://www.nrk.no/kultur/se-og-hor-svarer-mette-marit_-marius-er-offentlig-1.13321309	13.01.2017	Silje Rønning Kampesæter og Helga Tunheim	Mette-Marit kritiserte kjendismagasinet Se og Hør for deres dekning av sønnen Marius, mens redaksjonen forsvarte seg med at de mener han er en offentlig person og derfor relevant å omtale
NRK.12.16a	https://www.nrk.no/norge/kronprinsessa-avlyser-reise-til-usa-1.13256756	02.12.2016	Kristi Marie Skrede og Bent Tandstad	Mette-Marit avlyste en planlagt reise til USA på grunn av helseproblemer, slik at kronprins Haakon måtte gjennomføre besøket alene
NRK.05.16a	https://www.nrk.no/urix/xl/kronprinsesse-i-felten-1.12943605	14.05.2016	Kristi Marie Skrede	Mette-Marit deltar i internasjonalt humanitært arbeid og besøker kriserammede områder for å øke

				bevisstheten om helseutfordringer og synliggjøre Norges innsats i globale spørsmål
NRK.04.16a	https://www.nrk.no/urix/kronprinsesse-mette-marit_-_du-og-jeg-spiller-en-rolle-i-kampen-mot-hiv-1.12898223	13.04.2016	Vilde Helljesen	Mette-Marit understreker at alle mennesker har et ansvar og kan bidra i kampen mot hiv ved å vise engasjement, redusere stigma og støtte forebygging og behandling

Vedlegg 2 Artikler fra VG

Kode	Lenke	Dato	Forfatter	Emne
VG.04.26a	https://www.vg.no/nyheter/i/aJlAr7/slik-kan-mette-marits-e-post-forklare-seg	02.04.2026	Hans-Petter Halvorsen	Mette-Marits e-post « <i>Googlet deg etter forrige e-post. Enig, det så ikke bra ut :)»</i> til Epstein kan forstås på ulike måter, og at hun kanskje ikke visste hvem han egentlig var
VG.03.26a	https://www.vg.no/rampelys/i/Gxyqgm/bilder-kronprinsparet-paa-fengselsbesoek	16.03.2026	Hanne Kreutz-Hansen	Kronprinsparet, inkludert kronprinsesse Mette-Marit, ble sett da de besøkte sønnen hennes i fengsel, hvor han sitter i varetekt
VG.02.26a.2	https://www.vg.no/nyheter/i/Ar3wW5/mette-marit-og-epstein-slik-var-dialogen	17.02.2026	Øyvind Engan, Jonas Nilsson, Jørn E. Kaalstad, Vilde Elgaaen, Markus Tobiassen, Kyrre Lien, Mona Langset, Isak, Løve Pilskog Loe, Per Opsahl og Benjamin Brekken	Mette-Marit og Epstein hadde omfattende kontakt over flere år, der de utvekslet mange meldinger om blant annet reiser, møter og personlige temaer

VG.02.26a	https://www.vg.no/nyheter/i/j0aKEz/mette-marit-maa-legge-fra-seg-de-sju-sloerene-mener-trond-blindheim	13.02.2026	Trond Blindheim	Omdømmeeekspert Trond Blindheim mener at kronprinsesse Mette-Marit må være helt ærlig og åpen igjen («legge fra seg de sju slørene») for å få tilbake tillit fra folk
VG.06.25a	https://www.vg.no/rampelys/i/pP8jmW/mette-marit-i-eksklusivt-intervju-jeg-har-mer-enn-nok-med-mitt-eget-liv	05.06.2025	Camilla Norli	Mette-Marit sa i et intervju at hun har mer enn nok med sitt eget liv og derfor ikke ønsker å skrive romaner selv
VG.11.24a	https://www.vg.no/rampelys/i/zA97or/ingen-vil-vedkjenne-seg-aa-ha-varslet-kronprinsesse-mette-marit	06.11.2024	Marianne Vikås, Morten S. Hopperstad, Bjørnar Tommelstad, Hilde Kristine Misje og Gordon Andersen	Mette-Marit ble varslet om at sønnen Marius Borg Høiby skulle pågripes, men ingen vil si hvem som ga informasjonen videre
VG.11.24a	https://www.vg.no/rampelys/i/4BW9Ga/politiet-om-etterforskningsskritt-rundt-kongelige-har-utredet-grensene	02.11.2024	Marianne Vikås, Siri B. Christensen, Morten S. Hopperstad, Bjørnar Tommelstad, Nora Viskjer og	Mette-Marit kan bli avhørt av politiet, og politiet har undersøkt hvilke grenser som gjelder når saken handler om medlemmer av kongehuset

			Gordon Andersen	
VG.10.24a	https://www.vg.no/rampelys/i/mP3LgO/slottet-kronprinsessen-starter-behandling-for-sin-kroniske-lungesykdom	11.10.2024	Ole Løkkevik	Mette-Marit har startet ny behandling for sin kroniske lungesykdom, og dette kan påvirke hennes offisielle program
VG.06.24a	https://www.vg.no/rampelys/i/qPRdrw/kronprinsesse-mette-marit-i-eksklusivt-intervju-akkurat-naa-har-jeg-det-veldig-bra	13.06.2024	Camilla Norli	Mette-Marit sa at hun har det veldig bra akkurat og at hun trives i en ny fase av livet.
VG.01.24a	https://www.vg.no/rampelys/i/WRE2ek/kronprinsesse-mette-marit-i-egypt	25.01.2024	Nora Viskjer, Catherine Gonsholt Ighanian, Siri B. Christensen og Norsk Telegrambyrå	Mette-Marit besøkte Egypt og snakket følelsesmessig om barna i Gaza under besøket
VG.12.23a	https://www.vg.no/rampelys/i/5BaxX6/kronprinsesse-mette-marit-om-sykdommen-ikke-sa-ann-veldig-lett-aa-leve-med	02.12.2023	Nora Viskjer	Kronprinsesse Mette-Marit fortalte åpent at det ikke er lett å leve med lungesykdommen hennes, fordi den påvirker hverdagen, energien og hva hun klarer å gjøre

VG.11.23a.3	https://www.vg.no/rampelys/i/kE9zpa/mette-marit-feber-i-berlin-alltid-veldig-hygge-aa-komme-til-tyskland	09.11.2023	Nora Viskjer, Silje Lien Sveen og Catherine Gonsholt Ighanian	I Berlin sa kronprinsesse Mette-Marit om den store interessen fra tysk media at hun har levd med slik pressedekning i 22 år, og viste at hun er vant til oppmerksomheten rundt seg
VG.11.23a.2	https://www.vg.no/rampelys/i/WRGgj2/kronprinsparet-i-berlin-mette-marit-skal-holde-tale	09.11.2023	Nora Viskjer og Catherine Gonsholt Ighanian	Kronprinsesse Mette-Marit holdt en sterk tale i Berlin under markeringen av Berlinmurens fall, der hun sa at hun og kronprins Haakon var sønderknust over krig og uro i Europa
VG.11.23a	https://www.vg.no/rampelys/i/abnAP4/kronprins-haakon-foer-forlovelsen-med-mette-marit-graatt-paa-et-kontor-i-udenrigsdepartementet	02.11.2023	Camilla Norli, Siri B. Christensen og Nora Viskjer	Kronprins Haakon fortalte at han gråt på et kontor i Utenriksdepartementet før forlovelsen med kronprinsesse Mette-Marit, fordi forholdet deres møtte sterk motstand og situasjonen var svært vanskelig for dem begge

VG.09.22a	https://www.vg.no/rampelys/i/y67alg/kronprinsesse-mette-marit-maatte-avbryte-besok-pa-a-grunn-av-egen-helse	27.09.2022	Anja A. T. Brekke og Norsk Telegrambyrå	Kronprinsesse Mette-Marit måtte avbryte et offisielt besøk hos Røde Kors fordi hun fikk bivirkninger av medisinen hun bruker mot lungesykdommen lungefibrose
VG.01.22a	https://www.vg.no/nyheter/i/g6KQbA/monarkiets-ungdom-melige-appell	25.01.2022	Hannah Bull Thorvik	Mette-Marit gjør monarkiet mer moderne og folkelig, og nevner også at hun spøkefullt har sagt at hun håper datteren Ingrid Alexandra blir lege i stedet for dronning
VG.12.21a	https://www.vg.no/rampelys/i/JxRQGm/kronprinsessen-med-vaksineoppfordring	16.12.2021	Vilde Haugen	Kronprinsesse Mette-Marit oppfordret folk til å ta coronavaksinen og sa at det er viktig å vaksinere seg både for egen skyld og for å beskytte andre
VG.08.21a	https://www.vg.no/nyheter/i/1OBWvB/kronprinsessen-om-kjaerlighet-og-psykisk-helse-han-saa-meg	07.08.2021	Ingri Bergo	Kronprinsesse Mette-Marit fortalte åpent om kjærligheten til kronprins Haakon og psykisk helse, og

				sa at hun falt for ham fordi han virkelig så henne, forsto henne og ga henne trygghet
VG.06.21a	https://www.vg.no/nyheter/i/M3z3rK/kronprinsesse-mette-marit-om-hets-av-auf-ere-skammelig	09.06.2021	Stella Bugge og Alfred Lindbæk	Kronprinsesse Mette-Marit sa at det er skammelig at AUF-ere som overlevde terrorangrepet på Utøya fortsatt opplever hets og hatefulle kommentarer
VG.02.21a	https://www.vg.no/nyheter/i/56jgGE/aapenhjertig-mette-marit-i-nrk-podkast-jeg-tror-jeg-skammer-meg-litt-for-mye	20.02.2021	Caisa Linea Hagfors	I en åpen NRK-podkast fortalte kronprinsesse Mette-Marit om skam knyttet til sykdommen sin, vanskelige minner fra tiden som nygift og hvordan livet som kongelig også har vært tungt personlig
VG.09.20a	https://www.vg.no/rampelys/i/mB639E/kronprins-haakon-om-coronatiden-vi-var-veldig-intenst-sammen	17.09.2020	Norsk Telegrambyrå	Kronprins Haakon fortalte at han og kronprinsesse Mette-Marit var veldig mye sammen med barna under

				coronatiden, og at det ble en intens periode for familien, men at det stort sett gikk bra
VG.03.20a	https://www.vg.no/rampelys/i/awoXOM/kronprinsesse-mette-marit-maatte-dagene-bli-lettere-snart	20.03.2020	Thomas Talseth og Camilla Norli	Kronprinsesse Mette-Marit fortalte fra hjemmekarantene at hun håpet dagene snart skulle bli lettere for syke og ensomme mennesker, samtidig som hun delte hvordan familien hadde det under nedstengningen
VG.12.19a	https://www.vg.no/nyheter/i/Op1PA3/rosa-om-mette-marit-s-epstein-moeter-folk-i-slike-posisjoner-har-et-stort-ansvar-for-aa-undersoeke	05.12.2019	Runa Victoria Engen	ROSA sier at det er bra at kronprinsesse Mette-Marit beklager kontakten med Jeffrey Epstein, men mener personer med makt og ansvar burde undersøke slike mennesker bedre først
VG.12.19a	https://www.vg.no/nyheter/i/pLOXx6/dn-kronprinsessen-mette-overgrepsdoemte-jeffrey-epstein-i-hans-hjem	05.12.2019	Runa Victoria Engen, Catherine Gonsholt Ighanian og Siri Eggen	Mette-Marit møtte Jeffrey Epstein flere ganger, også hjemme hos ham, etter at han allerede var dømt for overgrep, noe hun senere beklaget

VG.10.19a	https://www.vg.no/rampelys/i/WbWXAa/kronprinsessen-trosser-sykdommen-maa-passe-paa-at-hun-ikke-faar-for-lange-dager	15.10.2019	Camilla Norli	Kronprinsesse Mette-Marit fortsatte sine offisielle oppgaver til tross for lungesykdommen, men sa at hun må ta det roligere og passe på at dagene ikke blir for lange
VG.06.19a	https://www.vg.no/rampelys/i/6j5280/naa-tar-kronprinsesse-mette-marit-litteraturtoget-til-tyskland	14.06.2019	Camilla Norli	Kronprinsesse Mette-Marit tok litteraturtoget til Tyskland sammen med norske forfattere for å promotere norsk litteratur før bokmessen i Frankfurt, der Norge var hovedland
VG.04.18a.2	https://www.vg.no/rampelys/i/ddpbyj/eksperter-ut-mot-kronprinsparets-marius-oppgjoer-med-pressen	13.04.2018	Catherine Gonsholt Ighanian og Bjørn Ekker	Ekspertene kritiserer kronprinsparets sterke reaksjon mot pressen i saken om Marius, og mener at håndteringen av media ikke var riktig
VG.04.18a	https://www.vg.no/nyheter/i/3jRVWd/mette-marit-snakk-med-ungdommen-om-seksualitet	09.04.2018	Ingunn Saltbones	Mette-Marit mener det er viktig at voksne snakker med ungdom om seksualitet, fordi mange unge føler mer

				skam rundt kropp og sex i dag
VG.03.18a	https://www.vg.no/nyheter/i/4dXavo/mette-marit-sykmeldt-frem-til-paaske	15.03.2018	Mona Langset	Kronprinsesse Mette-Marit ble sykmeldt frem til påske fordi hun skulle gjennomgå et mindre kirurgisk inngrep etter å ha hatt helseproblemer en stund
VG.01.18a	https://www.vg.no/rampelys/i/218nBG/helseministeren-rose-r-kongelig-engasjement-for-psykisk-helse	31.01.2018	Mona Langset	Helseministeren roser kronprinsesse Mette-Marit for at hun bruker stemmen sin til å skape mer åpenhet om psykisk helse og hjelpe flere mennesker til å søke hjelp
VG.12.17a	https://www.vg.no/nyheter/i/jPdMK0/mette-marit-brukt-som-daarlig-eksempel-av-al-jazeera	07.12.2017	Henrik Sande Giæver	Mette-Marit ble kritisert i en video fra Al Jazeera, der hun ble fremstilt som en «white savior», altså en person som hjelper andre for å fremme seg selv
VG.11.17a	https://www.vg.no/nyheter/i/a21xxE/slottet-kronprinsesse-	23.11.2017	Erlend Ofte Artsen og	Mette-Marit fikk krystallsyke, som ga

	mette-marit-har-krystallsyke		Mona Langset	henne kraftig svimmelhet, og at hun derfor måtte avlyse noen oppdrag og ta pause fra arbeidet
VG.01.17a.2	https://www.vg.no/nyheter/i/q9QJE/morskjaerligheten-gjoer-vel-selv-en-kommende-droning-utlregnelig-i-gjernings-eyeblikket	13.01.2017	Morten Hegseth	Forfatteren mener at kronprinsesse Mette-Marit handlet ut fra morskjærighet da hun forsvarte sønnen sin, men kritiserer samtidig at det hun skrev ikke stemmer med hvordan folk utenfor opplever situasjonen
VG.01.17a	https://www.vg.no/nyheter/i/gML01/mette-marit-hyller-marius-paa-20-aarsdagen	12.01.2017	Magnus Newth, Runa Røed og Irene Rønold	Mette-Marit hyllet sønnen Marius på 20-årsdagen og understreket at hun først og fremst er mor, samtidig som hun ba media respektere privatlivet hans
VG.09.16a	https://www.vg.no/nyheter/i/92daq/kongen-og-statsminister-en-diskuterte-mette-marits-utagerende-fortid-foer-bryllupet	30.09.2016	Mona Langset	Kongen og statsministeren diskuterte Mette-Marits problematiske fortid før bryllupet, fordi det var bekymring for

				hvordan dette kunne påvirke kongefamilien
VG.06.16a.3	https://www.vg.no/helse/i/kkgM6/mette-marit-roert-til-taare-r-i-moetet-med-gunhild-stordalen-gunhild-utfordret-politikerne-til-kamp-mot-junk-food	13.06.2016	Bjørn Haugan	Kronprinsesse Mette-Marit ble rørt til tårer da hun møtte Gunhild Stordalen, som fortalte om egen sykdom og ba politikere kjempe mot usunn mat
VG.06.16a.2	https://www.vg.no/rampelys/i/6Oljr/forfatter-om-mette-mari-t-jeg-klarer-ikke-aa-se-hva-kronprinsessen-skal-tilfoere-norsk-litteratur	03.06.2016	Stein Østbø	En forfatter kritiserer Mette-Marit og mener at hun ikke tilfører noe viktig til norsk litteratur, og at hennes rolle kan handle mer om image enn om litteratur
VG.06.16a	https://www.vg.no/rampelys/i/aAL37/mette-marit-om-skam-og-mensen-tar-opp-viktige-temaer	03.06.2016	Kirsti Hovland og Felicia Alvsing	Mette-Marit mener at serien «Skam» og boken «Mensen» tar opp viktige temaer for unge jenter og bidrar til å snakke mer åpent om slike temaer
VG.04.16a	https://www.vg.no/rampelys/i/VE06p/kronprinsessen-paa-hemmelig-besok-i-tanzania	12.04.2016	Catherine Gonsholt Ighanian	Kronprinsesse Mette-Marit var på et hemmelig besøk i Tanzania, hvor hun

				møtte barn av HIV-smittede mødre og jobbet med viktige humanitære saker
--	--	--	--	--

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Evaliisa Ender,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

Kronprinsesse Mette-Marits fremstilling i norske medier 2016–2026,

mille juhendaja on Antonina Kostina,

1.1. reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2. üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Evaliisa Ender

22.05.2026

Autorsuse kinnitus

Kinnitan, et olen koostanud käesoleva bakalaureusetöö ise ning toonud korrektselt välja teiste autorite panuse. Töö on koostatud lähtudes Tartu Ülikooli maailma keelte ja kultuuride instituudi skandinavistika osakonna lõputööde juhendist ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

/allkirjastatud digitaalselt/

Evaliisa Ender

Tartus, [22.05.2026]

Lõputöö on lubatud kaitsmisele

/allkirjastatud digitaalselt/

Antonina Kostina

Tartus [22.05.2026]